Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети,
Ўзбекистон ССР Олий Совети ва Министрлар Советининг органи

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН ◆ 1967 йил 2 июнь, жума ◆ № 127 (13.687). ◆ БАҲОСИ 2 ТИЙИН

ДЎСТЛИК БАЙРАМИ

Белоруссия ССР. Минск вокзалида Ўзбекистон адабиёт ва санъат ходимларининг кутиб олиниши.

И. Душкин фотоси, (ЎзТАГ фотохроникаси).

КЕЧА ҚАРДОШ БЕЛОРУССИЯ ПОЙТАХТИ МИНСКДА ЎЗБЕКИСТОН АДАБИЁТИ ВА САНЪАТИ ДЕКАДАСИ ТАНТАНАЛИ ОЧИЛДИ.

ДЕКАДА ХАЛҚЛАРИМИЗ БУЗИЛМАС ДЎСТЛИГИНИНГ АЖОЙИБ НАМОЙИШИГА АЙЛАНДИ.

Ўзбек ва белорус миллий нақшлари қўшиб тўқилган гул билан ниқобланган рамзи бўлган лира декада эмблемасидир. Ҳозирги кунларда Минскнинг чиройли магистралларида, минг-минглаб значокларда, афишаларда шу эмблемани кўрасиз. Энг катта ва ёрқин эмблема давлат академик опера ва балет катта театри пештоқига қўйилган. Ўзбекистон ССРнинг адабиёти ва санъати декадаси 1 июнда шу ерда очилди.

Бугун ўзбек сухани ва қўшиғи белорус халқининг меҳмони. Ленин бу учрашувга самимий байрам тусини берган, декада доирасидан ҳам ташқарига чиқиб, ягона оилада бахт-саодатга эришган совет халқлари абадий ва бузилмас дўстлигининг ёрқин намойишига айланди. Дўстлик халқларига, бахт-саодат ҳақидаги энг жўшқин сўзлар, дил куйлари янграмоқда.

Театрнинг жуда катта саҳнаси Совет Иттифоқи, Белоруссия ва Ўзбекистон ССР давлат байроқлари билан безатилган, гулларга тўлиб-тошган. Қардош республика вакиллари — Ўзбекистон шоирлари, ёзувчилари, рассомлари, композиторлари, артистлари, кинематографчилари тантанали мажлис президиумига чиқишлари билан театр залини лик тўлдирган кишилар уларни қизғин қарсаклар билан кутиб олади. Уларнинг ижодиёти Белоруссия меҳнаткашларига яқин ва азиздир.

Белоруссия ССР Министрлар Совети раисининг ўринбосари И. Ф. Климов мажлисни очди.

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Белоруссия Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари **П. М. Машеров** нутқ сўзлади.

Азиз меҳмонларимиз, ўртоқлар, дўстлар! — дейди у. Ўзбек адабиёти ва санъатининг бизнинг республикамиздаги декадаси Совет Белоруссияси ижтимоий-сиёсий ва маданий ҳаётида катта, ҳақиқатан ҳам шонли воқеадир. Бу декада партиямиз ғояларининг, Октябрь ғояларининг, ленинча миллий сиёсатнинг тантана қилганлигини кўрсатувчи яна бир далилдир. Бу — халқларимиз дўстлигининг байрамидир, миллий маданиятларимиз бир-бирини бойитаётганлигининг байрамидир.

Биз ҳаммамиз ҳозир улуғ социалистик Ватанимизнинг яқинлашиб келаётган ярим асрлик юбилейи таассуроти билан яшамоқдамиз. Бутун мамлакатимиз, бутун тараққийпарвар инсоният бу шонли 50 йилликни цивилизация тараққиёти тарихидаги ажойиб, энг олий босқич сифатида нишонлайди.

Ленин партияси раҳбарлигида СССР халқлари амалга оширган революцион ўзгаришларнинг бутун улуғворлигини ўйлаб кўрганингда, совет кишилари коммунизм ғоялари тантанаси йўлида босиб ўтган кураш ва яратувчиликнинг катта йўлига — биринчи кашшофларнинг машаққатли йўлига қайрилиб назар ташлаганингда жаҳонда биринчи социализм мамлакатининг ҳозирги иқтисодий қудрати, сиёсий етуклиги ва тош-метиндек жипслашганлигини англаганингда — ана шунда энг қувончли ҳаракатимиз учун, замондошимиз бўлган ватандошимиз учун маънавий гўзал, ғоявий баркамол совет граждани учун, совет ватанпарварлиги ва социалистик интернационализм, меҳнатсеварлик, камтаринлик фазилатларига ҳамда инсонга хос бўлган бошқа энг олижаноб ва жозибадор хислатларга эга бўлган совет кишиси учун зўр ифтихор ҳис-туйғуларига тўлиб кетасан киши.

Маданиятга бўлган қизиқиши мислсиз ўсган совет кишиси учун адабиёт билан санъат энг керакли маънавий зарурат бўлиб қолди. Адабиёт билан санъат ўз ҳолича шайвермайди. Адабиёт билан санъат ўз моҳиятига кўра, халқ турмушининг бутун кўп қирралари жиҳатларини ва хилма-хиллигини бадиий умумлаштириб берувчи кўзгудир.

Бинобарин, ўзбек адабиёти ва санъатининг белорус диёридаги декадаси шу жойнинг воситалари — ёзувчилар, артистлар ва рассомлар истеъдоди яратиб берган асарлар орқали талантли ўзбек халқи, унинг ажойиб меҳнат ва ҳаёт тажрибаси билан Белоруссия меҳнаткашларини маънавий жиҳатдан янада бойитади.

Коммунизм қуриш жараёнида совет халқлари ўртасидаги қардошлик бирлиги тағин ҳам жипслашиб, социалистик миллатлар маданиятининг ҳамдўстлиги тағин ҳам ривож топади ва мустаҳкамланади.

Бадиий ижодкорликнинг умумий ғоявий йўналиши, социалистик интернационализм принципларига садоқат СССРдаги барча халқлар миллий маданиятини озиқлантиради ва бойитади ҳамда энг прогрессив, шаклан миллий ва мазмунан социалистик, замонавий маданият бўлган ана шу маданиятнинг ўзига хослигини ва хилма-хиллигини ривожлантириш учун кенг ижодий имкониятлар яратиб беради.

Мана шуларнинг ҳаммаси ўзбек адабиёти ва санъатининг Белоруссия ССРдаги декадасини шу қадар муҳим ва ажойиб воқеа қилиб қўйдики, декадани очишга бағишланган ана шу тантанали кечада ҳозир бўлган ҳаммамиз маънавий юк салиш ва завқ-шавқнинг ёқимли дамларини кечирмоқдамиз.

Декадада қатнашмоқ учун қардош Ўзбекистондан мамлакатда машҳур адиблар, композиторлар, рассомлар, кино ходимлари, артистларнинг, таниқли ва ҳурматли ижодий коллективларнинг вакиллари республикамизга келишди.

Белоруссия Компартияси Марказий Комитети, Белоруссия ССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Совети сиз, Ўзбекистон маданиятининг азиз намояндаларини республикамизнинг барча меҳнаткашлари номидан чин кўнгилдан табриклашни ва ўзингизнинг олижаноб меҳнатингизда ижодий илҳом ва янгидан-янги зўр муваффақиятлар тилашни топширдилар.

Белоруссия меҳнаткашлари талантли, меҳнатсевар, қаҳрамон ва довюрак ўзбек халқига меҳр ва муҳаббат билан қарайдилар.

Орамиздаги мингларча километр масофага, тилимизнинг, урф-одатларимиз ва турмушимизнинг турлича эканлигига қарамай, Белоруссия ва Ўзбекистоннинг тақдирида уларни бир-бирига боғловчи ва қон-қардош қилиб қўювчи кўпгина муштарак жиҳатлар борлигини пайқамасдан бўлмайди. Революцияга қадар Ўзбекистон ҳам, Белоруссия ҳам чор Россиясининг қолоқ ва мазлум чекка ўлкалари эди. Улуғ Октябрь социалистик революцияси, бой анъаналарга эга бўлган рус халқи асорат ва жабр-зулмнинг асрий кишанларини абадий улоқтириб ташлашда белорус ўзбек халқларига ва Советлар мамлакатидаги бошқа халқларга ёрдам бердилар, уларни янги турмушнинг катта йўлига чиқариб қўйдилар.

Оқгвардиячилар билан чет эл интервентларини Қизил Армия тор-мор келтирган гражданлар уруши фронтларида қардош халқларимиз бир сафда турдилар. Социалистик қурилиш йилларида ва айниқса Улуғ Ватан урушининг даҳшатли йилларида қардошларча бирдамлигимиз ва жипслигимиз ўзининг улуғ кучини кўрсатди. Белоруслар билан ўзбекларнинг дўстлиги Совет Ватанининг озодлиги ва мустақиллиги учун олиб борилган жанг майдонларида ботир жангчиларимиз тўккан қон билан мустаҳкамланган.

Кўпгина ўзбек жангчилари бизнинг Белоруссия тупроғи озодлиги учун ҳам ўз жонларини қурбон қилдилар. Уларнинг хотираси умрбод сўнмайди. Жасур партизан, Совет Иттифоқи Қаҳрамони, ўзбек Мамадали Топиболдиевнинг номи Белоруссияда машҳур бўлиб, уни ҳамма ҳурматлаб эсга олади. Уни шу дамгача ҳам Могилев областидагилар партизанча лақаби билан «Толик Казбек» деб атайдилар.

Машаққатли уруш даврида ўзбек халқи белорусларга нақадар очиқ кўнгиллилик, меҳрибонлик кўрсатганлигини унутиб бўладими? Бизнинг кўпгина кишиларимиз — урушнинг дастидан ўз жойларидан кетишга мажбур бўлган болалар, аёллар ва кексалар ўзбеклар юртида қучоқ очиб кутиб олинди, уларга бошпана ва уй-жой берилди.

Урушдан кейинги йилларда халқларимизнинг дўстона алоқалари мустаҳкамланиб кенгайиб бормоқда. Белоруссия билан Ўзбекистоннинг кўпгина саноат корхоналари бир-бирлари билан мусобақалашмоқдалар. Ўзбекистоннинг бадиий коллективлари Белоруссияда томоша кўрсатмоқдалар, ўзбек ёзувчиларининг китоблари нашр этилмоқда. Республикамиз маданиятининг кўпгина арбоблари Ўзбекистонга бориб, жумладан Белоруссия адабиёти ва санъатининг ўтган йили Ўзбекистонда ўтказилган декадаси вақтида ўз маҳоратларини намойиш қилдилар.

Яқинда Тошкентдаги зилзила пайтида Ўзбекистон меҳнаткашлари бошига тушган табиий офат вақтида улар қаҳрамонлик, мардлик ва жасорат кўрсатдилар. Тошкентнинг фожиаси мамлакатимиздаги барча халқларнинг қалбида акс садо берган бир пайтда белоруслар ҳам биринчилар қатори Ўзбекистон пойтахтига ёрдамга келдилар.

Меҳнатсевар ўзбек халқи ўз республикасининг экономикаси ва маданиятини ривожлантиришда эришган жуда катта муваффақиятлар барча совет кишилари қатори белорусларни ҳам ғоят қувонтиради. Белоруссия меҳнаткашлари ҳам коммунистик қурилиш планларини амалга ошириш вақтида бажариш лозим бўлган вазифаларни ҳал қилиш учун зўр бериб фидокорона меҳнат қилмоқдалар. Белорус халқи қандай яшаб меҳнат қилаётганлигини, бизнинг ўлкамизда ҳам қандай ўзгаришлар рўй берганлигини қувонч билан гапириб берамиз ва кўрсатамиз.

Биз шунга аминмизки, декада кунлари ўзбек санъати усталари ва маданият арбобларининг кўп сонли томошабинлар ва тингловчилар билан бевосита боғлайдиган алоқалари белорус халқи билан ўзбек халқи ўртасидаги жипслик ва дўстликни тағин ҳам кучайтиражак.

Бизнинг давримиз — Ленин партияси байроғи остида совет халқи эришаётган буюк зафарлар давридир. Барча совет кишилари қайси соҳада ишламасинлар, коммунизм манфаатлари йўлида фидокорона меҳнат қилмоқдалар. Совет ҳокимиятининг 50 йиллик юбилейини муносиб кутиб олиш учун фаол тайёргарлик кўрмоқдалар.

Республика бўйлаб юриш бошлайдиган ана шу декада шонли Октябрь юбилейига кўраётган тайёргарлигимизнинг яна бир муҳим босқичи бўлсин, бу декада бой бадиий ўзбек маданиятининг қардошларча сахий маънавий туҳфаси бўлиб, белорус томошабинлари билан тингловчиларининг диллари ва зеҳнларини бойитсин, халқ хотирасида энг ёрқин, қувончли ва мўътабар воқеа бўлиб ҳамиша сақланиб қолсин.

Сизларга турмушда бахт-саодат ва янгидан янги ижодий зафарлар ёр бўлсин, азиз дўстлар!

Халқларимизнинг, Совет Социалистик Республикалари Иттифоқидаги барча халқларнинг дўстлиги абадий омон бўлсин!

Белоруссия ёзувчилар союзининг биринчи секретари **Максим Танк** сўз олади. У, ўзбек халқининг маънавий бойликлари Белоруссияда юксак қадрланаётганлиги тўғрисида гапиради. Ғафур Ғулом, Ойбек, Шароф Рашидов, Абдулла Қаҳҳор, Зулфия ва ўзбекистонлик бошқа адибларнинг асарларини белорус китобхонлари севиб ўқимоқдалар. Ҳозирги декада қардош маданиятларни ривожлантиришнинг яна бир босқичи бўлади.

Белоруссия композиторлар союзининг раиси Григорий Романович Ширма, автомат линиялар заводининг йўнувчиси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Александр Виташкевич серқуёш Ўзбекистон вакилларига самимий салом топширадилар.

Ўзбекистон Ёзувчилар союзининг биринчи секретари **Комил Яшин** ижодий алоқаларни янада ривожлантириш тўғрисида гапирди.

Ўзбек халқининг шонли фарзанди, белоруслар диёрида жанг

ЯГОНА ОИЛА ТУЙҒУЛАРИ

қилган **Мамадали Топиболдиевнинг**:

— Биз ўз дўстлигимизни қонимиз билан, жангдаги ва меҳнатдаги ишларимиз билан абадий мустаҳкамлаганмиз, бинобарин, бу дўстлик умрбод яшайди, — деган сўзларини залдагилар гулдурос қарсаклар билан кутиб олишди.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари **Р. Н. Нишонов** минбарга чиқади.

— Азиз белорус оға-инилар ва опа-сингиллар! Азиз ўртоқлар, — дейди у. — Биз ҳаммамиз, Ўзбекистон вакиллари меҳмондўст, гўзал, жанговар ва меҳнат шуҳрати билан донг таратган белоруслар диёрида хушнудлик ва самимият билан кутиб олинганимиз учун беҳад хурсандмиз.

Мана шундай кутиб олинганлигимизни партиямиз ленинча миллий сиёсати тантанасини кўрсатувчи бузилмас дўстлигимизнинг яна бир ёрқин намунаси деб биламиз. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Совети номидан, республикамизнинг барча меҳнаткашлари номидан сизларга, бутун белорус халқига чин кўнгилдан қизғин қардошлик саломи топширишга ижозат бергайсиз.

Ўтган йил апрелида, ниҳоллар куртак ёзаётган бир пайтда қардош ва азиз Белоруссиянинг Ўзбекистон диёридаги маданият декадаси бўлиб ўтган эди. Ўша декада белорус дўстларимиз серқуёш Ўзбекистонда намойиш қилган ажойиб санъатгина бўлмай, у бизнинг хотирамизда қардош халқларимиз бузилмас дўстлигининг завқли намойиши ҳам бўлиб сақланиб қолди.

Қардош адабиётлар ва санъатларнинг традиция бўлиб қолган декадалари мамлакатимиздаги барча халқларнинг катта ва қувончли байрами, ажойиб социалистик маданиятимизнинг порлоқ байрамидир. Бу декадалар Совет ҳокимияти йилларида улуғ Ленин партияси раҳбарлигида эришилган катта-катта муваффақиятларнинг улкан кўрикларига айланиб кетмоқда.

Минск барпо қилинганлигининг 900 йиллигини куни кеча Совет Иттифоқининг барча халқлари билан бирга ўзбек халқи ҳам катта байрам қилиб нишонлади. Ана шу ажойиб шаҳарда, белоруслар диёрининг марказида бугун бошланаётган Ўзбекистон адабиёти ва санъатининг декадаси маънавий бойликларимизни янада равнақ топтиришга, социалистик маданиятларни ўзаро бойитишга хизмат қилади.

Белоруслар тупроғида туриб биз қардош қаҳрамон белорус халқи учун алоҳида қувонч ва ифтихор ҳис-туйғуларига тўлиб-тошмоқдамиз.

Улуғ Ватан уруши йилларида мамлакатимизнинг барча халқлари ўз Ватанининг озодлиги ва мустақиллиги учун бир ёқадан бош чиқариб курашди. Ўзбек халқи Брест қалъасида мислсиз жасорат кўрсатган Ватаннинг биринчи довюрак ҳимоячилари сафларида ўзбек халқининг ҳам фарзандлари бўлганлиги билан фахрланади. Улар Белоруссияни душмандан озод қилишда қатнашдилар, Белоруссия ўрмонларида партизанлик қилдилар. Улардан йигирма киши Совет Белоруссиясини немис-фашист босқинчиларидан озод қилишда кўрсатган мардлиги ва жасорати учун Совет Иттифоқи Қаҳрамони унвонига сазовор бўлди. Улар орасида ҳозиргина нутқ сўзлаган Мамадали Топиболдиев ҳам бор эди. Белоруссияда машҳур белорус партизани, Совет Иттифоқи Қаҳрамони бизнинг юртдошимиз Топиболдиевнинг номи қўйилган қишлоқ борлиги билан биз фахрланамиз.

Белорус партизанлари сафларидаги жангларда чиниққан Мамадали Топиболдиев белоруслар диёрида кўрсатган жанговар шижоатини давом эттириб, эндиликда илғор замонавий хўжаликлардан бири — Ўзбекистон дурдонаси деб ҳисобланувчи Фарғона водийсидаги «Коммунизм» колхозига раҳбарлик қилаётганини ва фидокорлик билан ишлаётганлигини айтиш биз учун ёқимлидир.

Урушнинг даҳшатли йилларида ўзбек халқи белоруссиялик аёллар ва болаларни ўз уйига, иссиқ қалбига қабул этди. Белоруссия юрагининг бир бўлаги бўлган ёзувчилар, маданият усталарини ардоқлади. Улар орасида Якуб Колас ҳам бор эди. Унинг ўлмас асарлари бизга ҳам яқин ва азиз бўлиб қолди.

Биз жонажон Белоруссиянинг яратувчилик шижоати, меҳнатдаги қаҳрамонлигига қойил қолганлигимизнинг белгиси сифатида Ўзбекистон маънавий маданиятининг энг яхши гулларини ҳузурингизга келтирдик. Белоруссиянинг меҳнат қаҳрамонлиги нақадар улуғвор эканлигини биз яхши биламиз. Чунки бизнинг тақдиримиз кўп жиҳатдан бир-бирига ўхшаш ва яқиндир.

Республикаларимизнинг манзаралари бир-биридан фарқ қилса ҳам, лекин турмушимизнинг асосий белгилари, муваффақиятларимиз бир-бирига ўхшаб кетади: халқларимиз турмушида рўй берган социалистик ўзгаришларнинг теранлиги бир хил, муваффақиятларимизнинг юксаклиги бир хил. Сувсизликдан ва жазирама иссиқдан азоб чекиб келган, ҳатто михни ва энг оддий ер ҳайдаш асбобларини ҳам четдан ташиб келтирган Ўзбекистон Совет халқлари оиласида қолоқ чекка ўлкадан электр нуридан чароғон, ўнларча сунъий денгизлардан баҳра олувчи, кўпдан-кўп каналларга эга бўлган республикага, дунёда энг мукаммал пахта териш машиналари ва бошқа машиналар ишлаб чиқарувчи республикага айланди. Улкан газ қувурлари республикамиз ер остидан чиқаётган зангори оловни Россия марказига ва Уралга элтиб бермоқда.

Лекин бизнинг асосий бойлигимиз, шуҳратимиз ва ифтихоримиз «оқ олтиндир». Биз пахта етиштиришни Ўзбекистоннинг мамлакатимиздаги барча халқлар олдидаги энг муҳим интернационал бурчи деб биламиз. Ўтган йили республикамиз 4 миллион 82 минг тонна пахта териб олиб, мислсиз, ва ғоят шонли маррага чиқиб олди. Бу йилги баҳорнинг об-ҳаво шароитлари келтириб чиқарган ҳар қандай қийинчиликларга қарамай биз ана шу маррадан чекинмоқчи эмасмиз.

Биз пахта учун курашиб, ер сийнасини ковлаб, шаҳарлар ва заводлар барпо этиб қилаётган ишларимизнинг ҳаммасида бутун Совет давлатининг улкан қудратига таянмоқдамиз. Зилзила оқибатларини тугатишда СССРнинг барча халқлари, шу жумладан белорус халқи ҳам Тошкентга жуда катта ва беғараз ёрдам бераётганлиги Советлар мамлакати халқлари бирдамлиги ва дўстлигининг ажойиб тимсолидир. Бизнинг кўз ўнгимизда янги Тошкент қад кўтармоқда.

Азиз ўртоқлар, қадрли биродарлар, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Совети номидан, Ўзбекистоннинг барча меҳнаткашлари номидан қардош белорус халқига бераётган ёрдами ва мадади учун сидқидилдан миннатдорчилик айтишга ижозат бергайсиз.

Ўзбекистон ССР билан Белоруссия ССРнинг ҳар томонлама алоқалари йилдан-йилга мустаҳкамланиб, кенгайиб бормоқда. Ўзбекистон ва Белоруссия саноат меҳнатчиларининг традицион социалистик мусобақаси, илмий тажриба ўзаро баҳам кўрилаётганлиги, иқтисодий ҳамкорлик доимо ривожланиб бораётганлиги — ана шуларнинг ҳаммаси республикаларимизга ҳам ва умуман Советлар мамлакатига ҳам хизмат қилмоқда.

Сиз билан бизнинг Ватанимиз битта, у ҳам бўлса — Совет Социалистик Республикалари Иттифоқидир, тақдиримиз битта, манфаатларимиз бир, ишимиз муштарак ва коммунизм қуришдан иборат мақсадимиз ягона, идеологиямиз бир, у ҳам бўлса, марксизм-ленинизм, дарғамиз, раҳнамомиз битта, у ҳам бўлса улуғ Ленин партиясидир. Бизлар умрбод қон-қардош бўлиб қолганмиз.

Белоруссия қуриб берган уйлар Ўзбекистон пойтахтининг архитектура ансамблига уйғунлашиб кетгани каби, жонажон Белоруссиянинг бадиий маданияти ҳам ўзбек меҳнаткашлари маънавий дунёсининг ажралмас қисми бўлиб қолди. Якуб Колас ва Янка Купала, Петрусь Бровка, Максим Танк, Эди Огнецвет, Аркадий Кулешов, Иван Шамякин, Иван Мележ, Пимен Панченко, Кондрат Крапива, Михась Линьковнинг ва Белоруссия адибларидан кўпларининг китоблари ўзбек тилида нашр этилмоқда.

Тамара Нижникова, Нинель Ткаченко, Тамара Шимко, Ирина Савельева, Зиновий Бабий сингари белорус артистларининг, Андрей Бенбель, Иван Ахремчик, Владимир Стельмашонка сингари белорус рассомлари ва ҳайкалтарошларининг, Дмитрий Каминский, Владимир Оловников, Лев Абелиович, Юрий Семеняка сингари композиторларнинг, Владимир Корш-Саблин, Владимир Цеслюк сингари кинематографчиларнинг, шунингдек бутун мамлакатга донг таратган бошқа жуда кўп маданият усталарининг илҳомбахш ижодиёти бизни мафтун этмоқда.

Азиз ўртоқлар! Бутун бахтиёр кўп миллатли совет оиламиз Улуғ Октябрнинг 50 йиллигига зўр ғайрат билан тайёргарлик кўрмоқда.

Бу юбилей бизнинг энг катта умумхалқ байрамимиз бўлади — тарихий муваффақиятларимизнинг, илҳомбахш меҳнатимизнинг, улкан коммунистик бунёдкорлигимизнинг байрами бўлади.

Бу байрам йўлбошчимиз, Совет давлатининг асосчиси — улуғ Ленин зафарли ғояларининг улуғворлигини зўр куч билан қайта ва қайта намойиш қилади.

Яшасин совет халқларининг бузилмас дўстлиги!

Яшасин қардош, меҳнатсевар, мард, талантли белорус халқи!

Яшасин жонажон Коммунистик партия ва унинг ленинчи Марказий Комитети!

* * *

Сўнгра сўз санъатга берилди. Саҳна очилиб Белоруссия пойтахтининг аҳолиси гўё Ўзбекистон диёрига қадам қўйгандек бўлди: зангори осмон гумбази остида ястаниб ётган кўмкўк бепоён пахтазор манзараси очилди.

«Ленин партиясига» деб аталган улуғвор ода дўстлик мадҳияси бўлиб янгради.

М. Бурҳоновнинг «Ватан», С. Юдаковнинг «Жон Ўзбекистон», Х. Изомовнинг «Тошкент осмони» деган ва жонажон ўлкага меҳр-муҳаббат ҳислари билан тўлган қўшиқларини залдагилар қизғин кутиб олишди.

Халқ қўшиқлари ва рақсларини ҳам, классик асарларни ҳам баббаравар муваффақият билан ижро этган Ўзбекистон артистлари маҳоратининг ёрқинлиги ва ранг-баранглигига томошабинлар муносиб баҳо беришди. «Баҳор» қизлари Минск томошабинларига «Пилла», «Роҳат», «Баёт» сингари халқ рақсларини тортиқ қилдилар.

Концертнинг ҳамма қатнашчилари ижро этган «Дўстлик баҳори» кантатаси ана шу қўшиқ, рақс, нафосат байрамининг хотимаси бўлди.

Томошабинлар ҳамма артистларни, концертнинг бадиий раҳбари — СССР халқ артисти Муҳтор Ашрафийни, режиссёр М. Саъдуллаевни, республика халқ артисти Мели Мусаевни, балетмейстерлар — СССР халқ артисти Мукаррама Турғунбоева, Ўзбекистон ССР халқ артисти И. Оқилов, республикада хизмат кўрсатган артист И. Юсуповни самимий табрикладилар.

Яна 9 кун серқуёш Ўзбекистон вакиллари қардош Белоруссияга инъом қиладиган катта санъат, катта туйғулар, катта қувонч байрамининг декадаси ана шундай бошланди.

Е. ЕФИМОВ,
ЎзТАГ махсус мухбири.
Минск шаҳри.

АФҒОН ЭЛИДАГИ УЧРАШУВЛАР

КОБУЛ, 31 май. ТАСС махсус мухбирлари **А. Ступан** билан **А. Петров** хабар берадилар:

Афғон — Совет дўстлиги жамияти бугун СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. В. Подгорний ва унинг ҳамроҳлари шарафига қабул маросими ўтказди. Қабул маросимида жамият раиси Муҳаммад Асрор билан Н. В. Подгорний нутқ сўзладилар.

Бугун Дилкушо саройида СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. В. Подгорний билан Афғонистон подшоси Муҳаммад Зоҳиршоҳ ўртасида музокаралар бўлиб ўтди.

Совет Иттифоқи билан Афғонистон ўртасидаги дўстона муносабатларни ва ҳар тарафлама ҳамкорликни янада кенгайтириш масалалари муҳокама қилинди.

* * *

КОБУЛ, 31 май. (ТАСС). СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. В. Подгорний ўзининг Кобулдаги қароргоҳи Чилихсотун саройида бутун чечкурун Афғонистон подшоси Муҳаммад Зоҳиршоҳ шарафига қабул маросими ўтказди.

ЮБИЛЕЙ ВАХТАСИДА

РЕСПУБЛИКА ЧОРВАДОРЛАРИНИНГ МЕҲНАТ ҒАЛАБАСИ

Улуғ Октябрнинг 50 йиллигини муносиб кутиб олиш учун бошланган социалистик мусобақага қўшилган республикамиз қоракўлчилари қоракўл тери тайёрлаш планини муддатидан илгари бажардилар.

Давлатга ўтган йилнинг шу давридагига қараганда 550 минг дона кўп қоракўл тери сотилди.

Чорва қишловида юз берган қийинчиликларни муваффақиятли енгиб, қўзилатиш кампаниясини яхши ташкил этган Бухоро областининг колхоз ва совхозлари қоракўл тери тайёрлаш планини муддатидан илгари — 109,8 процент бажардилар ва давлатга қўшимча равишда 70 минг дона қоракўл тери сотдилар. Сирдарё областининг хўжаликлари қоракўл тери топшириш йиллик планини 108,1 процент, Самарқанд области — 102,6 процент, Сурхондарё области — 101,8 процент, Хоразм областининг хўжаликлари 100 процент бажардилар.

Фориш, Томди, Нурота, Конимех районларининг ихтисослаштирилган колхоз ва совхозлари айниқса яхши натижаларга эришдилар. «Қизилқум», «Чимқўрғон», «Фориш» Тимирязев номли, Киров номли совхозлар, Меҳнат Қизил Байроқ орденли «Нурота» ва «Конимех» давлат наслчилик заводлари, «Қизилча», «Томди», «Оёққудуқ», «Коммунизм», «Ўзбекистон ССР 40 йиллиги», «Шофиркон», «Ғиждувон» совхозлари, Томди районидаги Ленин, Жабай Балиманов номли колхозлар ва бошқа кўпгина хўжаликлар ҳар 100 бош совлиқдан 136—155 тадан қўзи олдилар ва қоракўл тери етиштириш ҳамда давлатга сотиш юзасидан олган мажбуриятларини анча ошириб бажардилар.

Октябрнинг 50 йиллигини юзлаб илғор чўпонлар яхши меҳнат ютуқлари билан кутиб олмоқдалар. «Ғозғон» совхозининг бош чўпони Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Норбой Эргашев, «Конимех» давлат наслчилик заводининг бош чўпони Ш. Амроев, Нурота давлат наслчилик заводининг бош чўпони, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони У. Умаров, «Коммунизм» совхозидан Ш. Мусаев, «Октябрь 40 йиллиги» совхозидан Т. Асбергенов, Омонгелди номли совхоздан Ш. Есенбеков ва бошқа кўпгина чўпонлар ҳар 100 бош совлиқдан 153—180 тадан қўзи олишга эришдилар ва наслга қўзи қолдириш планини, ҳамда қоракўл тери топшириш мажбуриятини ошириб бажардилар, қоракўл терилари юқори сифатли бўлишига эришдилар.

Бу йил қоракўл терилар сифати 1966 йилдагига қараганда яхшироқ бўлди. Кўпгина хўжаликларда олинган қоракўл териларнинг 85—90 проценти биринчи сортли, 35—40 проценти энг қимматбаҳо жакет сортлидир.

Давлатга қоракўл тери топшириш ва сотиш давом этмоқда.

Ўзбекистон қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари ярим йиллик гўшт тайёрлаш планини муддатидан илгари — 25 майда бажардилар.

Фермаларнинг меҳнаткашлари чорва туёғини кўпайтириш, гўшт, сут, тухум, жун тайёрлаш юзасидан олган мажбуриятларни бажариш, чорва молларни ёзда яйловларда боқишни яхши ташкил қилиш ва мўл-кўл ем-хашак жамғариш юзасидан барча зарур тадбирларни кўрмоқдалар.

ЮКСАК МАЖБУРИЯТЛАР

ЯНГИЕР, 1 июнь. (ЎзТАГ). Бугун Титов номидаги 6-совхозда Мирзачўл қўриқ зонасидаги пахтакорларнинг кенгаши бўлди. Улуғ Октябрь 50 йиллиги шарафига зиммаларига олган социалистик мажбуриятлар бажарилишининг дастлабки якунларини чиқармоқ учун бу ерга «оқ олтин»дан юксак ҳосил етиштирувчи 100 дан ортиқ механизаторлар, сувчилар, қишлоқ хўжалиги мутахассислари тўпландилар. Мирзачўлни ўзлаштириш бошқармасининг бошлиғи Э. Исломов шу масала юзасидан доклад қилди.

Қўриқ ер хўжаликларининг пахтакорлари дастлабки социалистик мажбуриятларини қайта кўриб чиқиб, юбилей йили учун янги марраларни олдилар. Улар бу йил 145 минг тонна пахта — илгари режаланганидан 20 минг тонна кўпроқ пахта етиштиришни мўлжаллаб қўйдилар.

Кенгашда КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов нутқ сўзлади.

Юқоридаги суратда: Тошкент сут комбинатининг илғор ишчиси Мастура Мираҳмедова. Пастда — Тошкент экскаватор ремонти заводининг серғайрат токари М. Сайбель. Улар Улуғ Октябрнинг шонли 50 йиллиги шарафига муносиб меҳнат совғалари тайёрлашяпти.

А. Тўраев фотолари.

Резервлар — халқ хўжалиги хизматида

ТЕКИН ХОМ АШЁ

Халқ хўжалигимизнинг турли тармоқларида ҳар куни кўплаб маҳсулотлар чиқитга чиқарилиб юборилади. Енгил, тўқимачилик ва трикотаж саноатида вискоза, штапель, жун газламалар қолдиқлари, кўн-пойафзал саноатида хром қийтиқлари, таг-чарм парчалари, босмахона ва нашриётларда қанчадан-қанча қоғозлар чиқитга чиқарилади. Хўжаликнинг бошқа тармоқларида ҳам бундай чиқитларга дуч келиш мумкин.

Мамлакатимизда исрофгарчиликнинг олдини олиш учун кўпгина тадбирлар кўрилмоқда. Биз юқорида таъкидлаб ўтган чиқиндиларни қайта ишлаш натижасида халқ хўжалигига катта наф келтирса бўлади. Биргина мисол келтириб ўтиш жоиз бўлар. Ҳар йили республикадаги қайта ишланадиган хом ашё ғамлаб берувчи системалар Тошкент қоғоз комбинатинигина 15 минг тоннагача макулатура билан таъминлайди.

Бундай мисолларни кўплаб келтирса бўлади. Лекин биз «Узбеквторсирьё» бош бошқармаси коллективлари қўлга киритган ютуқларни бирин-кетин санамоқчи эмасмиз. Гап шу соҳадаги камчиликларни тезроқ бартараф қилиш, қайта ишланадиган хом ашё тайёрлашни кўпайтириш тўғрисида бормоқда.

Бундай хом ашё эса ҳар бир корхонада, ҳар бир хўжаликда, ҳар бир ташкилотда бор. Афсуски, қайта ишланиши лозим бўлган хом ашё резервларини халқ хўжалигига хизмат қилдиришга баъзи ташкилотларнинг ва корхоналарнинг раҳбарлари панжа орасидан қарамоқдалар. 1966 йилнинг ўзида «Узбеквторсирьё»нинг Тошкент ва Бухоро конторалари республика пойтахтидаги қоғоз комбинатига мўлжаллангандан 700 тонна кам макулатура бердилар. Тайёрланган шундай маҳсулотнинг ярми комбинатга олтинчи сорт билан топширилди Бу фақат картон ишлаб чиқаришга ярайди. Юқори сортли макулатура етказиб берилмаганлиги оқибатида қоғоз комбинати ўз эҳтиёжи учун қимматбаҳо целлюлоза ишлатишга мажбур бўлди. Яхши қоғозлар эса ташкилотлар, муассасалар ва хонадонларда йиғилиб ётибди. Тайёрловчиларнинг бундай маҳсулотларни ўз вақтида йиғиштириб жўнатишга бефарқ қараётганликлари натижасида жойларда улар куйдириб ташланмоқда ёки ахлатхоналарга тўкиб юборилявти.

Пахта тозалаш саноатида қанчадан-қанча сифатсиз момиқ, ифлосланган пахта толаси йиғилиб қолмоқда. Бизнингча, пахта саноатидаги бундай «чиқинди»ларни қайта ишлайдиган фабрика ташкил қилиш мақсадга мувофиқ. Пахта тозалаш вақтида чиқадиган ана шундай қадрсиз маҳсулотлардан машинасозликда, мебелчиликда ва кийим-бош учун пахта тариқасида фойдаланиш мумкин. Бундай фабрикани республика Маҳаллий саноат министрлиги базасида ташкил қилиш мақсадга мувофиқ деб ҳисоблаймиз

Текширишларнинг кўрсатишича, бир қатор корхоналарда чиқиндиларни тайёрлов ташкилотларига етказиб беришга унча эътибор қилинмаяпти. Бухородаги «ВЛКСМ 20 йиллиги» фабрикаси, Тошкентдаги каноп фабрикаси қайта ишланадиган материалларни кам бермоқда. Тошкентдаги 1-тикув фабрикаси ва 1-пойафзал фабрикаси бераётган чиқиндилар сараланмаган, ифлос. Республика Соғлиқни сақлаш, Маориф министрликлари яроқсиз бўлиб қолган коржомаларни, кўрпа-тўшакларни тайёрловчиларга топширмаётирлар.

Тайёрланиши лозим бўлган кўпгина маҳсулотлар бўйича планлар бажариляпти. Аммо қайта ишланиши керак бўлган кўпгина материаллар бўйича белгиланган топшириқлар қоғозда қолиб кетмоқда Қарийб текинга тушадиган бундай маҳсулотларни тайёрлаш органларига ўз вақтида етказиб беришга алоҳида эътибор бериш зарур.

Яроқсиз материалларни қайта ишлашни тезлаштириш ва кенгайтиришга қаратилган янги тадбирлар кўрилмоқда. Тошкент саралаш-ювиш фабрикаси кенгайтирилди. Янги цехлар қуришга киришилди. 340 минг сўмлик технология ускуналари ўрнатилди. Паст сифатли маҳсулот тайёрловчи эски ускуналар янгиланди. Бу, юқори сифатли маҳсулот ишлаб чиқариш, маҳсулотларнинг турлари бўйича рентабеллигини таъминлаш имконини беряпти. 1966 йилда фабрика республикадаги саноат корхоналари даврасида учинчи группадан биринчи группага чиқиб олди. Кейинги бир йил ичида корхонада маҳсулот ишлаб чиқариш ҳажми анча ортди. Планга қўшимча 152 минг сўм фойда кўрилди. Ҳар бир сўмлик товар маҳсулоти тайёрлаш ҳаражатлари 8 тийин камайди.

Чиқинди материалларни қайта ишлаш билан республикада иккита йирик ташкилот — «Узбеквторсирьё» ва «Узбекбирлашув» шуғулланмоқда. «Узбеквторсирьё» корхоналари ва ташкилотлари кейинги вақтда қаддини ростлаб олди. Тўпланган материалларни ишлашга қодир бўлиб қолди. Келгуси йилдан бошлаб саноат чиқиндиларини қўшни Қирғизистон, Тожикистон, Туркманистон республикаларидан ташиб келтиришга тайёргарлик кўриляпти. «Узбеквторсирьё» корхоналари мустаҳкамланиб кетганидан кейин «Узбекбирлашув» комбинати фақат ўз системасидаги чиқиндиларнигина қайта ишлаш билан шуғулланмоқда. Бизнингча, бу вазифани «Узбеквторсирьё» корхоналарига топшириш вақти келди.

Саноат чиқиндиларига бекадр маҳсулотлар деб қараш ўринсиз бўлади. Уларнинг ҳар килограммини авайлаб сақлаш ва тайёрлаш ташкилотларига пешма-пеш топшириб туриш чораларини кўриш лозим. Бундай маҳсулотларга текинга тушган хом ашё деган назар билан қараш керак.

В. ЛЕМЖИН,

«Узбеквторсирьё» бош бошқармаси ишлаб чиқариш-техника бўлимининг бошлиғи.

Машинамиз ишқибозлари

Бирданига тўрт жараённи адо этадиган «ПК-100» маркали машина «Таштекстильмаш» заводининг довруғини чет элларга ҳам машҳур қилиб юборди. Ҳозирги вақтда корхонага хорижий мамлакатлардан шундай машиналар тайёрлаб юбориш тўғрисида кўплаб буюртмалар келиб турибди. Яқинда заводнинг тайёр маҳсулотлар цехидан Эрон, Германия Федератив Республикаси ва Японияга «ПК-100» маркали машиналар жўнатилди.

Тошкент маркаси босилган машиналарнинг ишқибозлари тобора кўпайиб боряпти. Бу ерда «ПЛ-66-6» маркали янги машина яратилган эди. Унинг дастлабки нусхаси Венгриядаги совет савдо-саноат кўргазмасига — Будапешт шаҳрига юборилди. Турсун Аҳмедов ва Аркадий Михайлов ўртоқлар бошлиқ цехларнинг коллективлари экспорт қилинадиган машиналарнинг тезда тайёрлаб жўнатилиши учун бошланган мусобақада пешқадамлик қиляптилар.

О. ТУРСУНОВ.

ЖУРНАЛЛАРНИНГ ЯНГИ СОНЛАРИДА

«ПАРТИЯ ТУРМУШИ»

Журналнинг май сони «Касаба союзлари — коммунизм мактаби» сарлавҳали бош мақола билан очилади. «Улуғ Октябрь 50 йиллигига» рубрикаси остида тарих фанлари кандидати, доцент Қ. Отамирзаевнинг «В. И. Ленин уруш ва революция тўғрисида», Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитетининг биринчи секретари Р. Абдуллаеванинг «Оталар шуҳратининг ворислари», «Ўзбекистон матбуоти» журналининг редактори Н. Уваровнинг «Матбуот ходимларининг юксак бурчи» сарлавҳали мақолалари босилган.

Ўзбекистон ССР халқ контроли комитетининг раиси М. Турсунов «Халқ контроли органлари ишини такомиллаштирайлик» сарлавҳали мақоласи билан қатнашган.

Журналнинг «Хўжаликка раҳбарлик» бўлимида «Қаршистрой» бошқармаси бошлиғининг ўринбосари, иқтисод фанлари кандидати Г. Усмоновнинг «Қарши чўлининг бугуни ва эртаси» сарлавҳали мақоласи берилган.

Журналнинг бошқа бўлимларида ҳам кўпгина қизиқарли материалларни ўқиш мумкин.

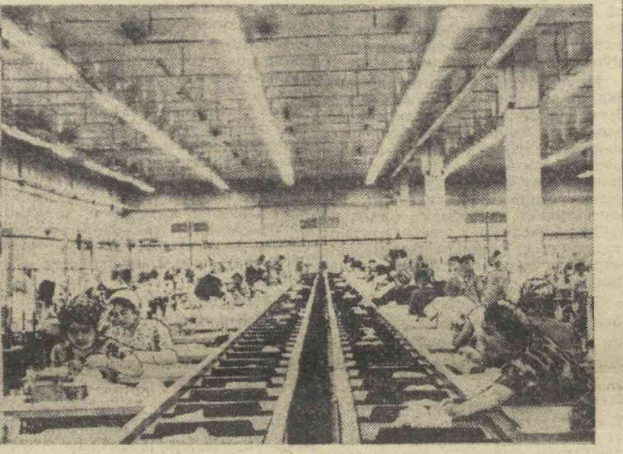

Андижон трикотаж фабрикаси беш йилликнинг тўнғич корхоналаридан. Бу ерда тайёрланган маҳсулотлар кўпчиликка манзур бўлмоқда. Суратларда: чапда — тайёр маҳсулотларни жойловчи Л. Тошматова ва техника контроли бўлимининг старший инженери М. Маҳкамова ўртоқлар трикотаж буюмларнинг сифатини кўздан кечирмоқдалар. Ўнгда — тикув цехининг умумий кўриниши.

Г. Кечкин фотолари.

«ЎЗБЕКИСТОН» ПАХТА ЗАВОДИНИНГ ДОВРУҒИ

Саноатимизнинг ўтмиши ва бугуни

Бу завод Бутуниттифоқ мусобақасида ғолиб чиқиб, СССР Министрлар Совети ва ВЦСПС кўчма Қизил байроғини ҳамда пул мукофотини олган эди. Орадан ўн саккиз ой ўтди ҳам-ки, ғолиблик тимсоли — ол байроқ ҳамон завод ишчиларининг қўлида...

Бутун мамлакатга танилаётган бу илғор заводнинг ўтмиши қандай бўлган? Буни билиш учун ветеран ишчилар билан суҳбатлашдик. Мана, улар нима дейди:

— Илгари заводимиз ўрнида пахта пункти бўлиб, пахтани Қўқонга жўнатардик. Қўрбоши ва босмачилар ўт қўйиб ёндириб кетган эски завод эса 1936 йилда тикланди. 150 от кучига эга бўлган дизель ва 350 та тасма қайиш ёрдамида корхона ишга туширилди. Жуда қийин йиллар эди, — дейди, **заводнинг бош механиги ўртоқ Р. Курдмехнедов,** — дизельни иккита туя аравада Қўқон нефть базасидан келтирилган нефть ёнилғиси билан юргизардик. Ҳар куни аҳвол шу эди... 1946 йиллардаям битта беш тонналик ҳосил тарозиси бўлиб пахта четан араваларда келарди. Сменада аранг 6-7 тонна тола ишлаб чиқарилган.

1954 йилда бошланган реконструкция ва 1956 йилдан завод доимий юқори вольтли электр линиясидан қувват ола бошлаши катта аҳамият касб этди. Кейинги йилларда 80 арралик «ХДД» жинлари, «Новосибирск» пресси ўрнатилди. Сушилка ва тозалаш цехлари қурилди. Ўзгаришлар кўп бўлди. Ишлаб чиқариш қуввати 2-3 ҳисса ортди Шунингдек, завод ишчилари ҳаётида ҳам катта ўзгаришлар бўлди Буни оддий ишчи Мўминжон Расулов оиласи мисолида ҳам кўриш мумкин. 1940 йилда заводда ўзи ва хотини ишлар эди. Бугун унинг қизи Раҳбарой, куёви Абдуллажон, ўғиллари Орифжон. Мамажон, Шавкатжонлар, яна иккита келини шу корхонада ишлайди...

Евгений Тименович Сухих — тайёрлов бўлимининг бошлиғи:

— Тўғри, ишлаб чиқариш қувватлари, ишчилар сони ошди-ку, бироқ ишлаб чиқаришнинг юраги — хом ашё масаласи муаммо бўлиб қолди. Заводимизнинг қолоқликдан чиқиши 1961 йилдан бошланади. Қарангки, ўша йили корхонамиз хом ашё йўқлиги сабабли 7 ой ишламаган, 1962 йилда Намангандан 10 минг тонна пахта ташиб келиб ишладик. Бари бир ишчиларимиз, техника воситалари ўша йил ҳам 4 ой бекор қолди. 1966 йилда Горск пахта тайёрлаш пункти ихтиёримизга ўтди. Хом ашё етарли бўлиб қолди.

Шэчли юбилей йилида пахтакорларимиз ҳар қачонгидан ҳам кўпроқ «оқ олтин» хирмони кўтаришга бел боғлаганлар. Ўз-ўзидан маълумки, экиннинг авжи, ҳосилнинг чўғи биринчи навбатда уруғлик сифатига боғлиқ. Корхонамизда пландаги 2 минг 900 ўрнига 3 минг 380 тонна сифатли чигит уруғи тайёрланди.

Муваффақиятларимизнинг яна бир «сири» шундаки, бизда кадрларнинг олтин фонди вужудга келган. Заводимиз ишчиларининг қарийб 30 проценти 20-25 йиллик иш стажига эга бўлган малакали кишилар. Бизда кадрлар қўнимсизлиги деган нарсэ йўқ, доимо шогирдлар малакали ишчилар ёнида иш ўрганади. Ҳар бир ишчи ўз маҳалласидан ёки ўз оиласидан ака-ука ё ўғил-қизини заводга олиб келиб иш ўргатиши анъана бўлиб қолган.

Абдураҳмон Иброҳимов — коммунистик меҳнат сменасининг бошлиғи:

— Заводга 1944 йилда оддий ишчи бўлиб кирган эдим. Йиллар-йилларни қувиб ўтаверди. Комсомолдан КПСС сафига ўтдим. Смена мастери даражасига кўтарилдим. Ҳозир ойлик маошим ўртача 170-180 сўмга тўғри келяпти. Бу 1944 йилдагига нисбатан уч баравар кўп. Сменамиз ой сари планга қўшимча 100-150 тоннадан тола ишлаб чиқаряпти.

Мен ҳам заводимиз ҳақида ўз билганларимни фахр билан айтмоқчиман: Ҳозир жинларнинг ҳар бир арра-соати ҳисобига нормадаги 9.2 ўрнига биз 11,1 килограмм тола оляпмиз. Биринчи сортли пахтадан стандарт нормативи бўйича 38.8 килограмм соф тола олиниши керак. Бизда бу кўрсаткич 39 килограммдан Бу ҳар икки асосий кўрсаткич бўйича заводимиз областда, республикада энг юқори ўринни эгаллаб келяпти...

Б. МАҲМУДОВ

Фарғона.

ТУРЛИ КАСБ ЭГАЛАРИ

ҚАЛБИ ҚУЁШ

Бутун умрини эл хизматига бағишлаган кишилардан бири шифокор Маҳмуджон ака Ҳомидовдир. Маҳалла аҳли уни тиниб-тинчимас, қалби қуёш шифокор, дейди. Дарҳақиқат у аҳолининг саломатлиги йўлида тинмай ишламоқда. Ҳар куни ишдан қайтгач, маҳалласини бир айланиб чиқишни канда қилмайди. У маҳалла кўчаларининг қайси бирига кирмасин, у ерда кўм-кўк гиламдай тўшалган майсазору ранг-баранг атир гулларни, манзарали дарахтлару, мажнун толларни, зилол сувларни кўриб, завқланади.

Маҳаллада жамоатчилик асосида тиббий пункт ташкил қилингани ҳам бежиз эмас. Маҳмуджон ака ана шу пунктни ташкил этувчилардан бири. Моҳир врач пунктда маҳалла аҳолиси учун медицина темасида лекция ва суҳбатлар уюштиради, аҳолига медицина ёрдами кўрсатади.

Бир куни ишдан қайтган шифокор Маҳмуджон ака жамоатчилик медицина пунктида навбатчилик қилиб ўтирар эди. Ранги оқарган бир киши мажолсиз кириб келди. Шифокор ўрнидан туриб, ҳол-аҳвол сўради. Келган одам «ўғлимни ток урди» дея олди, холос. У шошилинч ёрдамга жўнади. Ток урган бола ҳушсиз ётарди. Врач дарҳол ишга киришди. Кўп ўтмай бемор аста-секин ўзига кела бошлади. Болани ўлимдан олиб қолган шифокорга унинг ота-онаси чуқур миннатдорчилик билдирдилар.

Маҳмуджон ака фақат ўз маҳалласида эмас, иш жойида ҳам жонкуярдир. У ҳозир Тошкент шаҳридаги 22-поликлиникада бош врач бўлиб ишлайди. Ундан поликлиника хизмат қиладиган ташкилот, муассаса ва маҳалла аҳолиси хурсанд. Маҳмуджон аканинг ишига разм солиб, таклиф ва мулоҳаза дафтарини варақлар экансиз, унда миннатдорчилик билан битилган ёзувларга кўзингиз тушади. Мана ўша ёзувлардан: «Ҳурматли шифокор Маҳмуджон ака! Сиз мени қайтадан ҳаётга қайтардингиз, сизнинг менга кўрсатган ёрдамингизни умр бўйи эсдан чиқармайман. Амир Бобожонов—Дугар кўчаси, 22».

У ташаббускор, ташкилотчи. Кўп йиллардан бери Чилонзор район Советига депутат қилиб сайланмоқда.

У поликлиника хизмат қиладиган маҳалла аҳолиси билан доим ҳамнафас. Улар олдида тез-тез ҳисобот ҳам бериб туради.

Маҳмуджон ака ташаббуси билан шаҳарда биринчилар қаторида врачга биринчи ёрдам — санактивлар группаси ташкил қилинди. Булар маҳалла, хонадонларда тозалик назорат қилишади, хасталарга биринчи ёрдам беришади.

Маҳмуджон ака Ҳомидовнинг самарали хизматлари муносиб тақдирланмоқда. У СССР Олий Совети Президиумининг фармонига мувофиқ «Шавкатли меҳнати учун» медали, Иттифоқ соғлиқни сақлаш министрлигининг «Соғлиқни сақлаш аълочиси» нишони, Ўзбекистон ССР Соғлиқни сақлаш министрлигининг ташаккурномаси, Тошкент область партия комитети ва область ижроия комитетининг фахрий ёрлиқларини олишга муяссар бўлди.

Абдулла РАҲИМОВ.

Совет ҳокимиятининг 50 йиллиги олдидан

БОБОЖОН ОТА

Мен бу киши ҳақида жуда кўп ҳикоялар эшитганман. Республика Олий Совети Президиуми Ўзбекистонда халқ ҳокимиятини мустаҳкамлаш учун курашда алоҳида жасорат кўрсатган революция ветеранларидан катта бир группасини, жумладан ҳазораспли Бобожон ота Отабоевни ҳам Фахрий ёрлиқ билан мукофотлагани ҳақидаги фармонини ўқиганимда эса ҳаяжонландим. Хоразмда Совет ҳокимияти қарор топган кунларда 26 ёшда бўлган Бобожон Ленин партияси сафига кирди. Чунки, қўлга киритилган ғалабани мустаҳкамлаш учун кўп ишлаш. бойлар, амалдорлар, ислом пешволарига қарши курашиш зарур эди. Ёш коммунист буни яхши биларди. Ахир, революция ҳали тугамаган, у Ҳазораспгагина эмас, бутун Хоразм воҳасига эндигина кириб келган эди.

Янги тузум тарафдорлари чинакам курашга отланишди. Бобожон ҳам улар қатори кўкрак кериб, курашда олдинги сафда бўлишга аҳд этди. Ёш коммунист 1920 йилдан 1923 йилгача комсомол комитетининг раиси, фавқулодда комитет ва давлат сиёсий бошқармаси (ГПУ) бошлиғи, 1923 йилдан 1924 йилгача собиқ Ҳазорасп область ижроия комитетининг масъул секретари, сўнгра эса раиси бўлиб ишлаган йилларида ҳам, 1925 йилгача революцион комитет, 1925 йилдан 1928 йилгача волость ҳамда район ижроия комитетининг раиси лавозимларида ишлаган пайтларда ҳам, ер ислоҳоти даврларида ҳам моҳир ташкилотчи эканлигини кўрсатган эди.

— Хоразмда январь воқеасини эшитганмисиз? — сўради ота менга жиддий тикилиб.— Асли Ҳазораспдан, тўғрироғи, Питнакдан бошланган ўша воқеа.

— Хўш, кейин нима бўлди? — қизиқиб сўрадим мен.

Гап бундай бўлган эди. Хоразм Халқ Республикасининг 1923 йилнинг иккинчи ярмида бўлиб ўтган тўртинчи қурултойида Хоразм Совет Республикаси деб эълон қилиниб, катта ер эгалари, йирик бойлар ҳукумат составидан чиқариб юборилди. Бу аламзодаларни очиқдан-очиқ курашга отлантирмай қўймасди. Ғалла солиғи пул жаримаси билан алмаштирилгани асосий баҳона бўлди.

— Шуни билингларки, тўлаб бўлибмиз пул жаримангни,—дейишарди фитначилар ғазаб билан. Ахир, жарима ҳам даромадга яраша бўромад эди-да! Солиқ бировга уч сўм, бировга беш сўм... Мадраҳимбойдек қаллобларга эса уч минг сўм!

Тўламаймиз! — бойлар шундай қарор қилишди. Питнак аҳолисини ҳам ҳукуматга қарши қўйишга киришди улар. Кўпчиликни ўз измига туширишда Мадраҳимбой, Жумабой маҳрам бошлиқ бир группа фитначилар Ҳазорасп марказига «пул солиғи» нотўғри дея жар солиб келишди. Бу ерда натижа чиқмагач, фитначилар Хивага йўл олишди. Вазият жиддий тус олаётгани кўриниб турган эди. Хивада ҳам «айтган заҳоти» пул жаримаси бекор қилинмагач, найрангбоз «намойишчилар» тарқалиб кетишди. Аламзада «арбоб»лар Жунаидхон билан тил бириктириб, Хоразмда Совет ҳокимиятини ағдариш пайига тушдилар. Улар қурол-яроғ тўплашга киришдилар. Партия, совет ташкилотлари бу фитнага қарши шошилинч тайёргарлик кўра бошлашди. Фавқулодда халқ отрядлари, революцион комитет тузилди.

Бойлар, катта ер эгалари, руҳонийлар қўлидаги қурол-яроғларни йиғиб олиш лозим эди. Революцион комитетнинг Бобожон Отабоев раислигида ўтган биринчи йиғилиши ишни фитна маркази — Питнакдан бошлашга қарор қилди. 14 январь якшанба куни эди. Кечга яқин Ҳазорасп партия ташкилотининг секретари Қаландар Охунов, комсомол комитетининг секретари Худойшукур Исмоилов, Питнак партия ячейка секретари Ортиқов ва яна икки актив-ячейка идорасида қурол-яроғлари тортиб олиниши лозим бўлган шубҳали кишиларни рўйхат қилиб ўтиришган эди. Ашаддий бир соткин бу воқеани бойларга етказди.

Фитначилар шу кечанинг ўзидаёқ, партия ячейкаси идорасига бостириб киришди, ҳалиги ўртоқларни олиб чиқиб, отиб ташлашди. Улар январь воқеасининг биринчи қурбонлари бўлдилар. Партия ҳужжатлари гулханга ташланди. 15 январда фитначилар Ҳазораспни қўлга олишди. Коммунистларнинг уйлари тинтув қилиниб. қўлга олинган актив партия ходимларидан 10 киши, Гулжон Ортиқова исмли 23 яшар комсомол қиз ваҳшийларча қатл қилинди. Ҳайриятки, фитначилар Ҳазораспни эгаллашдан бир неча соат олдин Бобожон Отабоев ва бошқа раҳбарлар ҳар эҳтимолга қарши, ҳужумат муҳрларини олиб, Хонқага телефон қилиб, воқеани Хивага хабар қилиш, ёрдам олиб келиш учун отланишган эди.

Ўн кундан кейин Николай Шайдаков командирлигидаги отряд Чоржўй орқали ҳужум қилиб, олдин Питнакни, кейин эса Ҳазораспни эгаллади. Улар зарбасига бардош беролмаган озодлик душманлари қирон топди. Шайдаковчилар 26 январь куни Ҳазорасп дарвозасидан Аҳмаджон Иброҳимов қўмондонлигидаги Тошҳовуз қисмлари ва Тўрткўлдан Бобожон Отабоев бошлаб келган Юнгуров ва Худайшукур қўмондонлигидаги, шунингдек Хонқада сақланиб турган Поликов отрядидаги мадад кучлари билан Рофаник ва Тозабоғ дарвозаларидан Хивага кириб боришгач, қалъа остоналаридаги қаттиқ курашлардан кейин исёнчи босмачилар чекинишиб, ниҳоят пойтахт — Хива ҳам қамалдан озод қилинди.

— Эҳ-ҳе! — бош чайқади ота,— айтиб тамом қилолмайсан у кунларнинг достонини, ўғлим. Январь исёнини бостиришда актив иштирок қилганим учун Хоразм Халқ Республикасининг Марказий Ижроия Комитети мени Қизил байроқ ордени билан тақдирлади.

Булар — революция ветерани янги тузум ғалабаси учун олиб борган қанчадан-қанча курашларнинг бир лавҳасидир! «Қизил мироб» Бобожон ота... Дарвоқе, у 1928 йилдан то 1960 йилгача область ва Ҳазорасп район сув хўжалиги системаларининг раҳбарлик лавозимларида узлуксиз хизмат қилган, 1950 йилда «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган ирригатор» Фахрий унвонига сазовор бўлган. Бобожон ота 1960 йилдан буён шахсий пенсионер, кексалик гаштини сурмоқда. Унинг кўксини иккита Меҳнат Қизил Байроқ ордени ва бир қанча медаллар безаб турибди.

Ҳазорасп район ижроия комитетининг ободончилик доимий комиссияси ва район партия комитетининг комиссиясига жамоатчилик асосида раислик қилаётган Бобожон ота Отабоевнинг меҳнат ва кураш билан ўтган ҳаёт йўлига ҳавас қиласан, киши.

А. РУЗМЕТОВ,

«Совет Ўзбекистони» штатсиз мухбири, Хоразм область, Ҳазорасп райони.

МУБОРАК ЁШ

Республикамизнинг кекса журналистларидан бири, таниқли таржимон А. Баишев (Бойиш) етмиш ёшга тўлди. Отахон журналист ўзининг 40 йилдан ортиқ умрини Ўзбекистон матбуотини ривожлантиришга бағишлади.

А. Баишев ижодий фаолиятини 1923 йилларда «Озод Бухоро» газетасида бошлади. У бир неча йил газетанинг масъул котиби лавозимида ишлади. Сўнгра Ўзбекистон ССР Марказий Ижроия Комитети қошидаги бадиий таржималар секциясини бошқарди. Пахта мустақиллиги учун олиб борилган кураш йилларида А. Баишев «Қизил Ўзбекистон» ва «Колхоз йўли» газеталарининг пахтачилик бўлимларига раҳбарлик қилди.

Улуғ Ватан урушидан қайтгач, у Ўзбекистон Давлат нашриётида, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ҳузуридаги партия тарихи институтида ишлади. Марксизм-ленинизм классикларининг бир неча асарларини ўзбек тилига таржима қилди. Ўзбекистон Фанлар Академияси томонидан чиқарилган 5 томлик «Русча-ўзбекча луғат»ни тайёрлашда айниқса унинг ҳиссаси катта бўлди.

Ўртоқ А. Баишевнинг ҳикоялари «Маориф», «Ер юзи» «Гулистон» журналларида, республика газеталарида босилган.

А. Баишев катта ҳаёт йўлини босиб ўтди. У қайси жойда ишламасин сезгир, принципиал, талабчан ўртоқ сифатида фаолият кўрсатди. Ёш журналистлар авлодини тарбиялашда унинг хизматлари катта.

Кекса журналист, таржимон, тарбиячи А. Баишевга узоқ умр тилаймиз, унинг муборак 70 ёшини қутлаймиз.

У. ЯПИЕВ.

СЎНГГИ ЯНГИЛИКЛАР

ШЎРЛАМАС ҒИШТЛАР

Ўзбекистон — соғ тупроққа бой ўлка. Академик Ғ. Мавлоновнинг тадқиқотларига кўра, республикамизда соғ тупроқнинг қалинлиги баъзи жойларда 100—150 метргача етади. Ҳозирги кунда саноат ва уй-жой қурилиши кенг кўламда олиб бориляпти. Пишган ғиштга эҳтиёж ортмоқда.

Республикамизда 300 дан ортиқ ғишт заводлари бор. Иқтисодчиларнинг ҳисоб-китобларига қараганда, деворбоп ғиштларнинг ҳар кубометри йиғма темир-бетонга нисбатан икки баравар, панель ва блокларга қараганда қарийб уч баравар арзонга тушади. Шу важда республикада ғишт саноатини бундан буён ҳам ривожлантиришга катта эътибор берилмоқда Ўтган йили бир миллиард икки юз миллион дона ғишт ишлаб чиқарилган бўлса, 1970 йилга бориб икки ярим миллиард дона ғишт тайёрланади.

Ҳар тўкисда бир айб дейдилар Ғишт саноатимиз ривожланмоқда. Аммо бинокорлик саноатининг бу тармоғида катта бир камчилик борки, биз ана шу ҳақда фикр юритмоқчимиз. Маълумки, ғишт иморат тиклаш учун терилгандан сўнг кўп ўтмай унинг сатҳида оқ туз пардаси пайдо бўлади. Бу шўрлакиш девордаги ҳар қандай сувоқни кўчириб юборади. Кўпинча заводларда тайёрлаб чиқарилаётган ғиштларнинг қаттиқлиги нобоп (75 маркали) бўлади.

Ғиштнинг шўрланишига йўл қўймаслик чораси борми? Қилинган тажрибалар ва олиб борилган кузатувлар натижаси бу саволга ижобий жавоб бериш мумкинлигини кўрсатиб турибди. Республикамиздаги соғ тупроқ ўз таркибида 3,61—24,7 процент калций оксидини сақлаб туради. Бу эса соғ тупроқнинг сувда эрувчан тузларга бой эканини кўрсатади. Бу ҳол хом ғиштни 930—1100 даражада куйдириш жараёнида турли туман химиявий турларга ўтиб, ўзгаришларга учраб ғишт маркасини пасайтиради, сатҳида оқ тузларнинг пайдо бўлишига олиб келади. Тошкент политехника институтининг доценти Ф. Тожиев ва унинг аспирантлари Л. Ботвина ҳамда Н. Нормуҳамедов, қурилиш бўйича илмий-текшириш институтининг аспиранти Р. Забелина ўртоқлар бу ҳодисаларни тўла-тўкис ўрганишди Ана шу ишда республика Фанлар академияси Ҳ. М. Абдуллаев номидаги геология ва геофизика институти ходимлари ҳам актив қатнашдилар. Улар ғиштнинг маркасини ошириш ва шўрлантирадиган тузларини йўқотишга оид қимматли фикрлар бердилар. Кўп йиллик илмий тадқиқот натижаларига кўра, ғишт қуйиладиган соғ тупроқ қоришмасига 5-20 процент гилмоя аралаштирилса, ундан тайёрланган ғишт сатҳида туз йўқолади, маркаси 100—150 га етади. Чунки, 930—1100 даражада қўшилган гилмоя нисбатан тезроқ куйиб ойнасимон жисм ҳосил бўлади. У ғишт ғовакларини бекитиб, тузнинг ташқарига чиқишига йўл бермайди.

Ана шу хулосалар бўйича Янгийўл, Тошкентдаги 3-, Самарқанд ғишт заводларида синов ўтказилди. Бу соҳада учта кандидатлик диссертацияси ёқланди ва бир докторлик диссертацияси тайёр бўлди. Эндиликда ғиштнинг шўрланишини тугатиш муаммо бўлмай қолди Лекин илмий хулосалар ва амалий натижалар республика ғишт саноатида кенг қўлланилмаётганлиги ачинарли бир ҳолдир. Янгиликлар ниҳоятда сусткашлик билан амалга оширилипти. Ўзбекистон Қурилиш материаллари саноати министрлиги шўрламас ғиштлар ишлаб чиқаришни кенг ташкил этиш тадбирларини зудлик билан амалга ошириши лозим деб ҳисоблаймиз.

М. ЗОКИРОВ,

Ўзбекистон ССР Фанлар Академияси Ҳ. М. Абдуллаев номидаги геология ва геофизика институтининг катта илмий ходими.

ФАРҒОНАЛИКЛАР АҲДИ

ФАРҒОНА ОБЛАСТЬ ПАРТИЯ КОМИТЕТИНИНГ БИРИНЧИ СЕКРЕТАРИ, СССР ОЛИЙ СОВЕТИНИНГ ДЕПУТАТИ Ф. ШАМСИДДИНОВ БИЛАН СУҲБАТ

□ □

Бу йилги баҳор Фарғона пахтакорлари учун жуда катта қийинчиликлар туғдирди. Апрель ойининг охирида мисли кўрилмаган даражада жала ёғди ва у пахта ҳамда бошқа экинларга анча зарар етказди. Шундан сўнг май ойининг бошида тоғлардан ёпирилиб келган сел анча майдондаги экинни зарарлантирди ва қисман нобуд қилди. Айниқса Фарғона, Поп, Қува, Охунбобоев районларининг колхоз ва совхозлари катта зарар кўришди. Бундан бир неча кун илгари Бағдод, Риштон, Олтиариқ районларидаги айрим хўжаликларнинг экинлари ҳам табиий офатдан зарар кўрди.

Фарғона деҳқонлари табиий офат оқибатларига қарши қаҳрамонона курашдилар, қийинчиликлар олдида довдираб қолмадилар. Улар табиий офат келтирган зарарнинг ўрнини тўла қоплаш мақсадида барча ички резервлар ҳамда имкониятларни ишга солдилар, куч ва ғайратларини аямадилар. Бундан бир неча кун илгари пахтакорларнинг область кенгаши бўлиб ўтди. Унда хўжаликларнинг раҳбарлари, бригада бошлиқлари, ишлаб чиқариш илғорлари иштирок этишди. Кенгаш қатнашчилари юбилей йили учун олинган социалистик мажбуриятларни тўла-тўкис бажаришга қарор қилдилар, давлатга илгари мўлжалланганига нисбатан 30 минг тонна кўп — 540 минг тонна пахта сотишдан иборат янги маррани белгиладилар.

Областдаги барча хўжаликлар табиий офат юз берган куниёқ зарар кўрган колхоз ва совхозларга техника ҳамда энг яхши механизаторларни ёрдамга юбордилар. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва республика Министрлар Совети табиий офатдан зарар кўрган колхозлар ва совхозларга қўшимча азотли ва фосфорли ўғитлар ажратдилар, уларга кенг миқёсда ёрдам бердилар. Колхозчилар, совхозларнинг ишчилари кўрсатилган жуда катта ёрдам учун Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва республика ҳукуматига миннатдорчилик билдирмоқдалар.

Шаҳарларнинг меҳнаткашлари ҳам четда қолишмади. Масалан, Қўқон шаҳрининг меҳнаткашлари табиий офатдан зарар кўрган районларга ёрдам бериш учун 3 мингга яқин кишини юборишди. Улар пахта далаларида ғайрат кўрсатиб меҳнат қилишди, зарарланган экинларни ўнглаб олиш ва ғўзаси нобуд бўлган майдонларга қайта чигит экишни қисқа муддатда тамомлаш соҳасида деҳқонларга яқиндан ёрдам беришди. Фарғона, Марғилон шаҳарларидаги корхоналар ва ўқув юртларининг коллективлари ҳамда район марказларининг аҳолиси ҳам табиий офатдан зарар кўрган хўжаликларга катта ёрдам беришди.

Поп районининг меҳнаткашлари юксак уюшқоқлик намунасини кўрсатдилар. Район партия комитети, район Советининг ижроия комитети далаларда ишни тўғри ташкил этдилар, техникадан тўғри фойдаланишни йўлга қўйдилар. Коммунистлар, маҳаллий Советларнинг депутатлари табиий офат оқибатларини бартараф этиш юзасидан олиб борилган курашга бошчилик қилдилар.

Қува районидаги хўжаликларнинг далаларида ҳар куни 20 минг киши ишлади. Сел босган участкалардаги ернинг суви ариб, тупроқ етилиши билан оқ далага культиваторлар, ротацион юмшатгичлар ва бошқа техника воситалари чиқарилди. Охунбобоев номли колхознинг М. Мирзалиев бошлиқ бригадаси даласида аҳвол айниқса қийинлашди. Қўшни Энгельс номли колхоз аъзолари бригада пахтакорларига ёрдамга келишди. Улар биргаликда куч-ғайрат сарфлаб, экинни қайта тиклаб олишди. Х. Бозоров бошлиқ бригадада экилган чигит селнинг лойқаси остида қолиб кетди. Агроном Т. Давроновнинг таклифига мувофиқ аввал ерни юмшатиш ва сўнгра пахта майдонларини икки марта сув қўйиб ювиш тадбири амалга оширилди. Шундай қилиб, экин сақлаб қолинди. «Коммунизм» колхозининг Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутати Т. Султонова бошлиқ бригадаси аъзолари ҳам вазият қийинлашган кунларда жуда яхши меҳнат қилишди, табиий офат оқибатларини тугатиш йўлида мардонавор кураш олиб боришди.

Сув хўжалиги ташкилотларининг коллективлари табиий офат оқибатларини бартараф этиш учун олиб борилган курашда жонбозлик кўрсатишди. Улар кўп куч-ғайрат сарфлаганликлари туфайли суғориш ва ердаги ортиқча намни қочириш системалари деярли тўла қайта тикланди. Коммунистлар энг оғир участкаларга бориб ишлашди, жанговар сўзлари ва амалий ишлари билан меҳнаткашларни қийинчиликларга қарши қатъият билан курашга чорлашди.

Буларнинг ҳаммаси табиий офатдан зарарланган 15 минг гектар майдондаги экинни тиклаб олиш ва ғўзаси нобуд бўлган ерларга қайта чигит экиш ишларини қисқа муддатда тугаллаш имконини берди. Аҳвол қийинлашган кунларда область партия комитетининг аъзолари, маҳаллий Советларнинг депутатлари далаларда, омма ўртасида бўлдилар. Табиий офат оқибатларига қарши кураш олиб борилган кунларда вақт билан ҳисоблашган ва қийинчиликлардан нолиган бирорта ҳам киши бўлмади. Қийинчиликларга қарши кураш жараёнида одамларнинг ўз меҳнатлари ғалабасига бўлган ишончлари яна да мустаҳкамланди.

Фарғоналик пахтакорлар юз берган қийинчиликларни бартараф этиш билан бир қаторда, мусобақадош Андижон областининг табиий офатдан зарар кўрган хўжаликларига ёрдам ҳам бердилар. Қўшни область колхоз ва совхозларига 20 дан ортиқ трактор, 100 дан ортиқ ерни экишга тайёрлашда ишлатиладиган агрегатлар ёрдамга юборилди.

Областимиз деҳқонлари ва барча меҳнаткашлари қийин ва мураккаб синовдан шараф билан ўтдилар. Ҳозир табиий офатдан зарар кўрмаган хўжаликларгина эмас, балки ғўзаси ва эккан чигити сел суви остида қолган колхоз ва совхозларда ҳам яшил квадратлар пайдо бўлди, қайта экилган чигит бир текис ундириб олинди. Деҳқонлар ғўзани ўтоқ ва культивация қилиш, озиқлантириш ҳамда суғоришни тез суръатлар билан давом эттирмоқдалар. Ҳамма жойда иш юксак агротехника қоидасига мос, сифатли бажариляпти. Алмашлаб экишни жорий қилиш юзасидан кўпгина иш қилинди.

Пахта далаларида юз берган қийинчиликлар бошқа қишлоқ хўжалик экинларини парвариш қилиш ишларига халақит беролмади. Область пиллачилари ипак қурти уруғини парвариш қилишни нормаль давом эттирдилар ва пилладан мўл ҳосил етиштирдилар. Ҳозир ҳамма жойда пиллани териш ва давлатга топширишга киришилди. Сабзавотчилар ва соҳибкорлар, чорвадорлар ҳозир сабот-матонат билан меҳнат қилишяпти, юбилей йили учун олинган мажбуриятларни сўзсиз бажариш мақсадида барча зарур чораларни кўришяпти.

Колхоз ва совхозларнинг далаларидаги меҳнат ғайрати сира бўшашгани йўқ. Область пахтакорлари ҳар гектар ердан ўрта ҳисобда 27 центнердан «оқ олтин» оламиз, деб қатъий ишонч билан айтмоқдалар. Бу йил мамлакатга 540 минг тонна Фарғона «оқ олтин»и албатта етказиб берилади. Бу, фарғоналикларнинг Улуғ Октябрнинг 50 йиллик юбилейига қиладиган муносиб меҳнат совғалари бўлади. Фарғона деҳқонлари берган ваъдаларининг устидан чиқадиган одамлар эканликларини бир эмас, балки бир неча марта амалда исбот этишган. Улар бу йил ҳам партияга, халққа берган сўзларининг устидан чиқадилар.

Тошкент область, Юқоричирчиқ районидаги «Политотдел» колхозининг бузоқ боқари ўртоқ В. Вафин ишда яхши натижаларга эришяпти. Унинг қарамоғидаги ҳар бир бузоқ кунига 1050-1100 граммдан семиряпти. Суратда: В. Вафин.

Қ. Розиқов фотоси. (ЎзТАГ фотохроникаси).

●

ШИНГИЛ ХАБАРЛАР

Фарғона. Область радио эшиттириш редакцияси ҳузурида тожик тили эшиттириш редакцияси ташкил қилинди.

Ф. Расулов.

●

Қашқадарё. Косон районидаги Ленин номли колхозда 300 кишилик кинотеатр фойдаланишга топширилди.

Б. Ҳайдаров.

ХАШАК ЖАМҒАРИНГ

«Иттифоқ» колхози Нарпай районидаги кўп тармоқли йирик хўжаликлардан бири ҳисобланади. Колхознинг чорва фермаларида етти минг бошдан кўпроқ қоракўл қўй бор. Қарийб 2,5 минг бош қорамол боқилади. Хўжалик бултур давлатга гўшт, сут, жун, қоракўл тери сотиш планларини ошириб бажарган эди. Юбилей йилида ҳар қачонгидан ҳам кўп чорва маҳсулотлари етиштириш юзасидан мажбуриятлар олган. Молбоқарлар, сигир соғувчилар ваъдаларига яраша ишлаяптилар. Совлиқлардан қўзи олиш топшириғи ошириб бажарилди. Насчиликка қўзи қолдириш плани ошиғи билан бажарилиб, давлатга қўшимча кўп миқдорда қоракўл тери етказиб берилди.

— Чорвачиликдаги бу муваффақиятларимизнинг боиси шундаки, деди колхоз раиси Иноят Туробов, — биз ҳар йили моллар учун етарли ем-хашак жамғарамиз, сигир, бузоқларни, қўй-қўзиларни қишдан соғлом ва бақувват олиб чиқамиз.

Колхозда пахта-беда алмашлаб экишига яхши эътибор берилиб, бедазорлардан доимо юқори ҳосил олинади. Ўтган йили ҳар гектар ердан 70 центнер ўрнига 107 центнердан беда ҳашаги олинди. Ҳозир мавжуд эски бедазорлар бир бор ўриб бўлинди. «Коммунизм», «Ленинчи чорвадор», Калинин номли колхозлар ҳақида ҳам шундай мисолларни келтириш мумкин. Ўтган йили ҳар гектар беда майдонидан 70 ўрнига 95 центнердан ҳосил олган «Коммунизм» колхози бултурғига кўра сигир бошига сут етиштиришни 100 килограмм оширди.

Район чорвадорлари гўшт, сут, жун етиштириш, мол туёғини кўпайтириш юзасидан юксак мажбуриятлар қабул қилганлар. Юбилей йилидаги ана шу мажбуриятларни шараф билан бажариш, берилган ваъданинг устидан чиқиш, чорвани мўл-кўл озуқа билан таъминлашга боғлиқдир. Чорва қанча кўп ем-хашак билан таъминланса, у шунча кўп маҳсулот беради. Бироқ, райондаги кўпчилик хўжаликларда бу муҳим соҳага етарли эътибор берилмаётир. Деярли ҳамма колхозлар яйловлардан пичан ўришга ҳалигача киришгани йўқ.

Беда ўриш, ўрилганларини ғарамлаш жуда суст бораётир. Райондаги эски бедаларнинг учдан бир қисми ҳам ўриб олинган эмас. Чунки колхозлардаги трактор ва от сенокосилкалари беда ўришга тўла сафарбар қилинмаган. Бир қисми эса ҳозиргача ремонтдан чиқарилмаган. 67 та трактор сенокосилкасидан 26-27 таси ишлаяпти. 25 майда 26 трактор сенокосилкаси билан фақат 113 гектар ердаги беда ўрилди. Ҳолбуки, график бўйича шу куни 350 гектар ердаги беда ўриб олиниши керак эди.

Йирик чорвадор «Победа», «Ўзбекистон», «Пахтакор», Киров номли колхозларда суръат бундан ҳам суст. «Москва» колхозида 150 гектар эски бедазордан энди 23 гектарида ўрим ўтказилди. Колхоз раиси Ж. Мирзаев, бош зоотехник П. Ражабов ўртоқлар беда ўриш ва яйловлардан пичан жамғариш билан мутлақо қизиқмаётирлар. Тўртта трактор сенокосилкасидан учтаси ремонт қилинмаган. Мавжуд от сенокосилкалари ҳам ишга солинмаган. Шунинг натижасида кунига 3 гектар ернинг нариберисида беда ўриляпти.

Свердлов номли колхозда ўтган йили беда ўз вақтида ўрилмагани, ёзда тўрт ўрнига икки марта чала-чулпа ўриб олингани оқибатида гектаридан атиги 22 центнердан ҳосил олинган эди. 300 гектар бедазорга эга бўлган бу колхозда йўл қўйилган хатолар яна такрорланяпти. 50 гектар ердаги беда ўриб олинди, дейилса ҳам ундан бир тонна ҳам хашак жамғарилмаган. Колхоз раиси А. Ашуров, ферма мудирлари Э. Эшдавлатов ва Б. Бобоқулов ўртоқлар кўк беда ҳосилини эрта кунда молларга едириб юборганлар, кейин шуларни «ўрилди» деб маълумот берганлар.

«Қариоб» қоракўлчилик совхозида кенг ва серўт яйловлар кўп. Ҳар бир ферма ва отар қишлик учун етарли ем-хашак жамғариб олиши мумкин. Афсуски, совхоз раҳбарлари шу имкониятлардан тўла фойдаланмаётирлар.

Бир неча ихтисослаштирилган чорвачилик хўжаликлари бўлган Нарпай районида бу йил 41 минг тонна дағал хашак, шу жумладан 14 минг тонна беда, 10 минг тонна сомон жамғариб олиш ва 30 минг тонна силос бостирилиши керак. Район раҳбарлари, биринчи навбатда район қишлоқ хўжалик бошқармасининг ходимлари ғанимат кунларни қўлдан бой бермай, беда ўриш ва хашак жамғариш билан жиддийроқ шуғулланишлари беданинг ёзда камида 4-4,5 марта ўрилишини таъминлаш чора-тадбирларини кўришлари лозим.

Л. ЭРГАШЕВ.
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

ШЕЪР МЕҲНАТДИР

ҲАВАСКОРЛАР ШЕЪРЛАРИНИ ЎҚИБ

Ёшлик ва шеър. Буларни бир-бирисиз тасаввур қилиш қийин. Дарҳақиқат, қайси навқирон қалб эгаси ўз ҳис-туйғуларини шеър тили билан қоғозга тўкмаган, шеър ёзмаган дейсиз!

Редакциямизга оқиб келаётган шеърлар асосан ёшларники эканлиги ҳам буни яққол кўрсатиб турибди.

Уларни кўздан кечирар эканмиз, шундай хулосага келдик. Баъзи ҳаваскорлар шунчаки машқ қиладилар, бошқалари эса, ҳақиқий, тўлақонли шеър ёзиш йўлидаги барча меҳнат, машаққатларни зиммага олган ҳолда, чинакам поэтик асар яратиш йўлида изланадилар, меҳнат қиладилар. Янги гап айтиш, оригиналликка интилиш йўлидаги бу ҳаракатлар ана шу ёш муаллифлар шеърларидаги жўшқин, сербўёқ ва ҳароратли сатрлардан кўриниб турибди.

Шу жиҳатдан олиб қараганда [illegible]мбар Ўтаев, Гулчеҳра Йўлдош[illegible], Маматмирза Мирзааҳмедов, [illegible]минжон Салимов, Қўлдош Маъмуров, Абди Раҳимов, Нарзулла Сўфиев, Жўра Алимардонов, Нарзулла Файзуллаев, Ваҳоб Раҳмонов, Абдулла Шеров, Т. Низом, Шавкат Туробов, Шомурод Алломов сингари қатор ҳаваскор шоирларнинг шеърлари эътиборни тортади. Ўз овозига эга бўлишга интилаётган, изланаётган бу ёшларнинг мисраларида ҳаёт воқеа ва ҳодисалари, кишиларимизнинг меҳнат ва жасоратлари барча гўзалликлари билан ўз ифодасини топяпти деса бўлади. Яхши шеър ёзиш йўлида тинмай изланаётган ана шу ҳаваскорлар қаламига мансуб бўлган сатрлар уларнинг келажагига умид боғлашга асос беради.

Қўлимизда яна бир даста шеърлар турибди. Уларнинг авторлари шеърият қонун-қоидаларидан хабардор бўлсалар ҳам, уларда шеърни-шеър қилиб турадиган энг муҳим нарса етишмайди. Келинг, ана шундай шеърлардан битта тўртлигини олиб кўрайлик.

Қайна илҳом, жўш сен юракдан
Жўшиб куйла Ватан мадҳини,
Куйла тинмай эзгу тилакдан,
Ҳур диёрда элинг бахтини.

Ҳаваскор Ш. Қурбоновнинг «Ватаним мадҳи» сарлавҳали шеъридан олинган бу сатрларда қофия ва ҳижолар ҳам жойида эканини кўриб турибсиз, лекин унда юқорида айтганимиздек энг муҳим нарса — оригиналлик йўқ. Оҳангдош сўзлар тизмасидан иборат умумий ва тумтароқ сатрлар эса дид ва савияси, талаби бениҳоя ўсиб кетган шеърхонни завқлантириш уёқда турсин, хафсаласини қайтаради. Ҳаваскорлар шеърларини кўздан кечирар эканмиз, аксари ёшлар фақат «қофия жуфтлаш» билан овора бўлиб ўзларига хос овоз билан янги гап айтишга ожизлик қилаётганликларини ҳис этдик. Т. Ўринбоев, Қ. Фармонов, Ф. Зокиров, Ш. Умаров, Х. Йўлдошев, А. Ҳасанов, С. Илёсов, М. Музаффаров, А. Пардаев, Х. Исомиддинов, Р. Раҳмонов, И. Мамаюсупов, Б. Сувонов, М. Аҳмедов, Б. Полвонов, Я. Бойназаров, С. Аминов, А. Йўлдошев, Ж. Раззоқов, О. Халил, Р. Ҳошимов, О. Аҳадов ва бошқа ҳаваскорларнинг шеърларида худди ана шундай камчиликлар кўзга ташланиб турибди. Юқорида номлари қайд этиб ўтилган ёшлар яхши шеър ёзиш учун аввало чуқур билимга, катта тайёргарликка эга бўлиш лозимлигини ўйлаб кўришлари керак. Қаламлари остидан эндигина ўтган сатрларни шоша-пиша редакцияларга юбораверма й, аввало жойлардаги адабий тўгараклар муҳокамасидан ўтказиш, дўстларининг маслаҳатларига амал қилишлари лозим.

Бошқа бир группа шеърларни ўқиганингда фақат таажжубланасан, киши. Гапнинг очиғини айтганда бу хил «шеър»ларнинг поэзияга алоқадор жойи ҳам йўқ. Уларнинг авторлари шеъриятнинг энг оддий—қофия сингари талаби билан ҳам ҳисоблашишмайди, хаёлларига келган гапларни қоғозга тизиб ташлашаверади.

Сен ҳамон ёдимдасан
Бевафо ёрим менинг.
Шеърриму—хаёлдасан
Бевафо ёрим менинг.

Бу сатрлар К. Султоновнинг «Қайта севиш» сарлавҳали шеъридан олинган. «Шеър» бошидан охир юқоридагидек палапартиш сатрлардан иборат. Ҳаваскор «газета саҳифасига муносиб бўлса» босиб чиқаришни илтимос қилган бу шеърида нима демоқчи эканини ўзи ҳам дурустроқ билмаса керак. Р. Жўраев, Я. Қулматов, А. Мирзаалиев, Н. Назиров, Б. Ҳафизов, Х. Шомуродов, Қ. Олимов, Б. Ашуров, О. Бойқобилов, Ҳ. Турдиев, С. Султонов, А. Раҳимов Т. Кимсанбоев, Ғ. Жуманов, Р. Ҳасанов, У. Ҳазратов, Б. Ҳимматов, Д. Бобоев, З. Аҳмедов, Ж. Қурбонов, А. Йўлдошев, А. Умрзоқов, М. Ханжаров, Т. Норалиев, Б. Раҳматиллаев ва бошқа кўпгина ҳаваскорлар ҳам ҳали поэзиянинг энг оддий талабларидан бехабар эканликлари, ҳатто тилимиз грамматикасини ҳам дурустроқ билмасликлари сезилиб турибди. Она тилимизни мукаммал билмай, унинг ғоят ранг-баранг, бой имкониятларидан фойдаланмай туриб шеър ёзиб бўлмайди, албатта. Бу—масаланинг бир томони. Иккинчи томони шундаки, дилда илҳом тўлқинланмасдан туриб зўрма-зўраки шеър ёзиш кимга қанақа наф бериши мумкин? Шеър ёзишни шунчаки бир эрмак деб тушунадиган ҳаваскорлар қўлга қалам олишдан олдин шу ҳақда мулоҳаза қилиб кўрсалар маъқул бўларди.

ПАХТА ТОЗАЛОВЧИЛАРГА ҚИЗИЛ БАЙРОҚЛАР

Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ҳамда республика касаба союзлари Совети областлар ва пахта заводлари ўртасида май ойининг иккинчи ўн кунлигидаги социалистик мусобақа якунларини кўриб чиқиб, кўчма Қизил байроқларни Сирдарё ва Фарғона областларига беришга қарор қилдилар. Бу икки областда пахта толаси ишлаб чиқариш топшириқлари анча ошириб бажарилди. «Боёвут», «Хива» пахта заводларига ҳам кўчма Қизил байроқ берилди. Май ойининг иккинчи ўн кунлигида Славян, Пискент, Ленин номли (Сирдарё области) пахта заводларининг, Қўқондаги 1-, Пахтаорол, Алимкент ва Ғиждувон пахта тозалаш корхоналари меҳнат аҳлининг яхши ишлаганлиги таъкидлаб ўтилди.

КИЙИМЛАР ХУШБИЧИМ, ЧИРОЙЛИ БЎЛСИН!

МАИШИЙ ТЕМАДА

Сўнгги йилларда мамлакатимизда маиший хизмат кўрсатишни яхшилашга, айниқса катта эътибор берилмоқда. Республикамизда аҳолига маиший хизмат кўрсатиш министрлиги, унинг ҳузурида Лойиҳалаш-технология институтининг ташкил қилинганлиги ҳам ана шундан далолат беради. Институт маиший хизмат корхоналарида янгиликларни кенг жорий қилиш, меҳнат унумдорлигини ошириш, иш шароитини яхшилаш билан алоқадор масалаларни ҳал қилишга даъват этилган.

Институт коллективи бу соҳада айрим ютуқларни қўлга киритди. Мутахассисларимиз ишлаб чиқаришда меҳнат унумдорлигини ошириш, корхоналарнинг рентабеллигини таъминлаш, айниқса якка буюртмаларнинг сифатини оширишга қаратилган муҳим тадбирларни ишлаб чиқди. Буюртмаларни битказиш муддатини қисқартириш, ателье ва устахоналарда тикиш усулини ягона технология асосида олиб бориш, техникадан унумли фойдаланиш, буюртмаларни бригада иш усулида тайёрлашга қаратилган тадбирлар кенг жорий қилинмоқда.

Кейинги пайтда Бухоро ва Тошкент шаҳарларидаги якка буюртма тикув фабрикалари, Чирчиқ, Янгийўл, Бекобод ва Қарши шаҳарларидаги ателье ва устахоналарда юқорида кўрсатилган тадбирлар жорий қилинганлиги сабабли ишлаб чиқариш унумдорлиги кескин ошди. Буюртмачиларга анча қулайликлар туғдирилди. Бир мисол, Қарши шаҳридаги устахоналарда 39 киши ишларди. Меҳнат унумдорлиги ниҳоят паст эди. Ўтган йили у давлатга 10800 сўм зарар келтирди. Мутахассисларимиз ишлаб чиққан лойиҳа асосида янги иш усулига ўтгандан сўнг мазкур устахоналар бир йилда давлатга 7300 сўм фойда келтирди ва ҳар бир устанинг ўртача ойлик иш ҳақи ҳам анча ошди. Кийимларни тикиш учун берилган вақт ўртача ҳисобда 3,6 соат камайди. Шуни алоҳида қайд қилиш кераки, бундай силжишни Самарқанд шаҳридаги якка буюртмалар тикув фабрикасининг ишида ҳам кўриш мумкин.

Ҳозир институт ходимлари Самарқанд область аҳолига маиший хизмат кўрсатиш бошқармасининг коллективи билан биргаликда шаҳардаги якка буюртмалар тикув фабрикасининг ателье ва устахоналарида янги технологияни жорий этиш учун курашмоқдалар. Яқин кунларда бу фабрика ҳам илғорлар қаторига ўтишига аминмиз.

Институт тикув-трикотаж бўлимининг ходимлари ателье ва устахона чеварларига амалий ёрдам бериш ниятида жойларда семинар ўтказмоқдалар. Бухоро, Хоразм, Қашқадарё, Фарғона ва Андижон областларида шундай семинарлар ўтказилди. Семинарнинг аҳамияти шундаки, унда корхона коллективи ҳал қилолмаган айрим масалалар мутахассисларимиз иштирокида кўриб чиқилади.

Шунингдек, янги модаларнинг хусусиятлари, эркак ва хотин-қизларга қандай хушбичим кийимлар тикиш ҳақида, газмол танлаш тўғрисида аҳоли ўртасида суҳбатлар уюштирилмоқда. Айни вақтда конструкторларимиз ижод этган хушбичим янги модалар намойиш қилинмоқда.

Нозик газламалардан замонавий хушбичим кийимлар яратиш ва уларни кенг ёйиш асосий вазифалардан биридир. Миллий газламалардан — беқасамнинг ҳар хил турларидан, хон атласдан тикилган кийимларга эҳтиёж катта. Бу ҳақда маиший хизмат бошқармаларига, институтга кўпгина хатлар келмоқда. Биз, маиший хизмат ходимлари, миллий кийимларнинг турларини кўпайтириш ва замонавий хушбичим кийимлар яратиш борасида кўп иш қилишимиз керак.

Миллий кийимларни аҳолига кенг тарғиб қилиш муҳим аҳамиятга эга. Лекин Фарғона, Қўқон, айниқса Тошкент шаҳарларидаги якка буюртма фабрикаларининг раҳбарлари бу соҳада ҳеч қандай иш қилмаётирлар. Ҳатто бу ерларда шу пайтгача миллий кийимлар тикадиган бирорта ателье ёки устахона ташкил этилмаган. Шундай вақтлар бўладики, буюртмачиларга «прейскурант йўқ, фасонини билмаймиз», «устамиз йўқ» деган баҳоналарни рўкач қилиб, уларни қайтариб юборадилар. Ваҳолонки, миллий кийимларни якка буюртма йўли билан тикиш учун прейскурант, фасон ва қўлланмалар мавжуд. Институт мутахассислари миллий кийимларнинг техника ҳужжатлари, андозаларини ишлаб чиқиб ателье ва устахоналарга юборган. Лекин кўпгина район ва шаҳар маиший хизмат комбинатларининг раҳбарлари «Биз миллий кийимларни якка буюртмачилардан қабул қилмаймиз», деган баҳона билан кишиларни қайтариб юбормоқдалар. Биз Сурхондарё ва Қашқадарё область бошқармаларига қарашли маиший хизмат комбинатларидан юқоридаги таклифларни қабул қилмасликлари ҳақида хатлар олдик. Кўриниб, турибдики, мазкур маиший хизмат корхоналарининг раҳбарлари миллий кийимларни тарғиб қилишда ва якка буюртмалар қабул қилишни уюштиришда ҳеч қандай жонкуярлик кўрсатмаётирлар.

Министрлик ҳузурида махсус профессионал-техника билим мактаби бор. Бу ерда бир неча йиллардан бери маиший хизмат корхоналари учун мутахассис кадрлар тайёрланяпти. Ана шу мактабдаги асосий бўлимлардан бири — ателье ва устахоналарда кийим бичиш ва тикишни ўргатадиган бўлимда ҳам миллий кийимлар тикиш технологияси ўқув программасига киритилмаган. Шу сабабли уни битириб чиққанлар миллий кийимлар тўғрисида ҳеч қандай ихтисосга эга бўла олмаётирлар.

Республикамизда тикув саноати бўйича махсус ўрта ва олий ўқув юртлари бор. Аммо уларнинг ўқув программасига миллий кийимларни конструкцияси ва тикиш технологиясини ўргатувчи бирорта ҳам дарс киритилмаган.

Ўрта Осиё республикалари маиший хизмат ходимларининг ижодий ишларини ўрганиб, ибратли тажрибаларни корхоналарда жорий қилиш мақсадга мувофиқдир. Маиший хизмат соҳасида латвиялик дўстларимиз ибратли тажрибалар тўплашган. Уларни ўрганиш биз учун фойдадан холи эмас. Маиший хизмат кўрсатишни янада яхшилаш учун бутун билим ва маҳоратимизни сафарбар этамиз.

М. З. ЗИЕВУДДИНОВ,
Ўзбекистон ССР Аҳолига маиший хизмат кўрсатиш министрлиги Лойиҳалаш-технология институтининг директори.

Ш. ҒУЛОМОВ,
Институт тикув-трикотаж бўлимининг бошлиғи.

ЧОРВАДОРЛАР ЮТУҒИ

Орджоникидзе районидаги «Химик» совхозининг лабзи ҳалол чорвадорлари давлатга сут етказиб бериш ярим йиллик топшириғини ортиғи билан адо этдилар. Совхоз пландаги 2500 ўрнига 2800 центнерга яқин серқаймоқ сутни аҳолига тортиқ қилди.

Совхоз чорвадорлари ҳозир бутун куч ва имкониятларини йиллик планни Улуғ Октябрнинг 50 йиллик юбилей кунигача бажаришга қаратдилар.

Совхоз бундан ташқари давлатга 231 центнер гўшт етказиб бериб, ярим йиллик гўшт тайёрлаш планини ҳам 188 процент қилиб бажарди.

И. РУСТАМОВ.

Яқинда Самарқандга Польша рассомлари ва ҳайкалтарошларидан бир группаси келди. Улар қадимий Самарқанднинг маданияти, архитектура ёдгорликлари билан танишмоқдалар. Польшалик меҳмонлар ҳозирнинг ўзидаёқ бир қатор эскизлар, лавҳалар ва этюдлар тайёрлаб қўйдилар. Чапдаги суратда Польшадан келган рассом Барбара Пизульносная ва Анжей Кастен ўртоқлар. Ўнгдаги суратда Тошкент зилзиласининг марказидаги ҳозирги манзара. Бу ерда шу кеча-кундузда «Ц-4» уй-жой квартали бунёд этилмоқда.

А. Кузьменко ва К. Алиев фотолари.

МАШИНАЛАР МУБОРАК!

Самарқанд опера ва балет театрининг режиссёри Асрор Жўраев, пенсионер Нажмиддин Абдуллаев, Нарпай районидаги «Иттифоқ» колхозининг аъзоси Абдурасул Ҳайитов ўртоқлар Ўзбекистон лотереясининг Каттақўрғон шаҳрида ўйналган пул-буюм лотереясига «Волга» ва «Москвич» машинаси ютдилар.

И. ЖУРАЕВ.

У нинг қуролдоши ўлди. Америка солдати ёлғиз, изтиробда, эс-ҳушидан ажралган, хавотир ичида. Чунки ҳамма ерда душман. Унинг қисмати ҳам шундай бўлиши мумкин.

Сурат («Пари—Матч» француз журналидан олинган) ТАСС фотохроникаси.

ҚАМОҚҚА ОЛИШЛАР

АФИНА. (ТАСС). Афина ва Пирейда прогрессив арбобларни ва бирлашган сўл ЭДА партия активларини қамоққа олишлар, шунингдек шу партия тарафдорларини Асфалияга (Греция сиёсий полицияси) кўплаб чақиришлари давом эттирилмоқда. Полиция кишиларнинг сиёсий эътиқодларидан ёзма равишда воз кечишларига уринмоқда ва шу партиянинг жойлардаги фаолияти ва раҳбарлари тўғрисида маълумотлар айтиб беришларини талаб қилмоқда.

* * *

АФИНА. (ТАСС). Афина шаҳрининг фавқулодда ҳарбий трибунали 29 майда 10 кишини бир ойдан то икки йил муддатга қадар қамоқ жазосига ҳукм қилди. Улар «ҳарбий маъмурларнинг буйруқларидан бўйин товлаганликлари», «ҳарбий шахсларни ҳақорат қилганликлари», «жамоат тартибини бузганликлари» учун ва бошқа айблари учун ҳукм қилинганлар.

АВСТРАЛИЯ АВИАЦИЯСИ ЖАНУБИЙ ВЬЕТНАМДА ГАЗ ИШЛАТМОҚДА

ЛОНДОН. (ТАСС). Австралиянинг транспорт самолёти Жанубий Вьетнам ватанпарварларининг Фуоктуй вилоятидаги позициясига кўздан ёш оқизувчи газлар солинган баллонлар ташлади, деб хабар беради рейтер агентлигининг Сайгондаги мухбири. Бу — Австралия авиациясининг озодлик армиясига қарши газ қўлланган биринчи ҳужумидир. Илгари Австралиянинг Жанубий Вьетнамдаги қуруқликдаги қўшинлари ватанпарварларга қарши газдан фойдаланган эдилар.

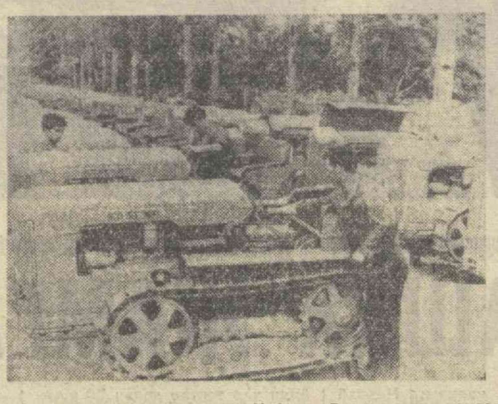

«Болгар» янги тракторлари. У фақат Болгариядагина эмас, балки халқаро бозорда ҳам ном чиқарди.

БТА—ТАСС фотоси.

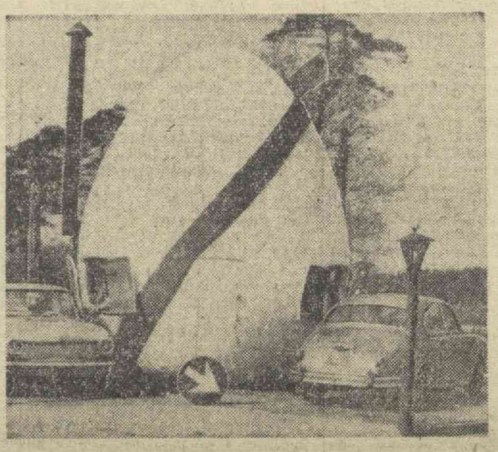

Нидерландия. Мамлакатда энг йирик автомобиль йўлларидан бирини узоқ вақт безаб турган бу гигант тухум маҳаллий саноат корхонасининг символи эди. Яқинда ундан амалий равишда фойдаланилиб, автомобиль ҳайдовчилар учун ресторан қилиб берилди. Энди автомашиналарда сайр қилиб юрувчилар ерга тушмаган ҳолда овқатланиб кетишлари мумкин.

АНП—ТАСС фотоси.

Халқаро ҳаёт

ХАВФСИЗЛИК КЕНГАШИДА

НЬЮ-ЙОРК. (ТАСС). БМТ I хавфсизлик кенгаши кеча Яқин Шарқдаги аҳволни муҳокама қилди. БМТ Бош секретари У Таннинг БАР ҳукумати билан олиб борган музокаралари тўғрисидаги доклади, Канада ва Даниянинг кенгаш чақириш тўғрисидаги илтимоси ва «Исроилнинг агрессив сиёсати. Исроилнинг Ўрта Шарқдаги тинчлик ва хавфсизликка ҳамда халқаро тинчлик ва хавфсизликка таҳдид солаётган бетўхтов агрессияси» тўғрисидаги масала мажлис кун тартибига киритилган. Кейинги масала кун тартибига БАР илтимосига кўра қўшилди.

БМТ Бош секретари қилган докладида ҳозирги вақтда Яқин Шарқда вужудга келган умумий аҳволга 1956 йилнинг кузида Англия, Франция, Исроилнинг Мисрга қарши агрессияси бўлган вақтдан бери юз берган ҳоллардан ҳам кўра анча хавфли деб баҳо берди. У БАР ҳукуматининг БМТ фавқулодда қуролли кучларини Синай ярим оролидан ва Ғози районидан чиқариб кетиш тўғрисидаги илтимосини тез қондирганлиги Яқин Шарқда танглик вужудга келишининг асосий сабабчиларидан биридир, деб АҚШ ва Англия қўйган айбни У Тан рад этди.

У Тан БАР билан Исроил ўртасида катта ҳарбий жанжал пайдо бўлиш хавфи очиқ эканлигини тан олар экан, шунга қарамай манфаатдор бўлган барча томонлар ҳамкорлик қилсалар, пировардида масалани адолатли ва тинч ҳал этиш мумкинлигига умид билдирди.

БАР, Сурия Иордания ва Исроил вакиллари Яқин Шарқдаги танглик масаласини кўриб чиқишга овоз бериш ҳуқуқисиз қўйилдилар.

БАР элчиси Муҳаммад Алкуний, БАР Исроилга қарши ҳужум ҳаракатларини қилиш ниятида бўлмасада, лекин ўзининг суверен ҳуқуқларини сақлаб қолиш ва араб халқининг манфаатларини ҳимоя қилиш учун ўзини мудофаа қилиш ҳуқуқидан иккиланмай фойдаланади, деди. Исроилнинг ҳарбий агрессив сиёсати Араб Шарқи районида аҳволнинг кескинлашиб кетганлигига асосий сабабдир. Исроил империалистларнинг мустақил араб давлатларига қарши янада кенгроқ фитнаси доирасида иғвогарлик ролини ўйнамоқда. БАР ҳукумати шу йилнинг 13 майида Сурияга қарши чинакам уруш чиқариш ва арабларнинг Иордан дарёси сувидан фойдаланиш лойиҳасининг амалга оширилишини барбод этиш мақсадида Исроилнинг йирик ҳарбий қисмлари тўпланаётганлиги тўғрисида аниқ маълумотлар олди. 14 майда БАР ҳукумати Араб миллатини барча чоралар билан ҳимоя қилишга қарор қилиб, БМТнинг фавқулодда қуролли кучларини чиқариб олиб кетишини талаб қилди. Бу кучлар бўлиши мудофаа чораларини амалга оширишга ҳалақит берарди.

Ҳиндистон вакили Партхасаратхи Яқин Шарқдаги вазиятга берилган баҳони ва БМТ бош секретари докладида айтилган таклифларни қўллаб-қувватлади.

АҚШ вакили Голдберг очиқдан-очиқ Исроил тарафини олди.

Англия вакили Карадонаутун жанжалнинг моҳиятини Акаба қўлтиғида кема қатнови масаласига боғлади.

Гидеон Рафаэль (Исроил) У Таннинг БМТ фавқулодда кучларини тез чиқариб олиб кетилишига розилик берганлигини қоралади.

Совет Иттифоқи вакили Н. Т. Федоренко Совет делегацияси АҚШ қўллаб-қўлтиқлаётган Канада—Дания резолюция лойиҳасига қаршидир, чунки бу лойиҳа Бирлашган Араб Республикасига қарши авж олдирилаётган кампаниянинг бир қисми бўлиб, Яқин Шарқда тинчликни сақлаш вазифаларига алоқаси йўқдир, деди.

Н. Т. Федоренко АҚШ вакили Голдбергнинг нутқига Исроилни очиқдан-очиқ қувватлаш деб баҳо берди. Совет делегати ҳозир Тель-Авив экстремист доираларининг хавфли чизиқдан нарига ўтиш-ўтмасликлари асосан Исроилнинг орқасида турганларга боғлиқ деб кўрсатди. Совет Иттифоқи ва бошқа социалистик давлатлар, деди у, Араб мамлакатлари тутган позицияни қатъий қўллаб-қўлтиқлаяжаклари ва агрессияга қаршилик кўрсатишга тайёр эканликларини изҳор қилдилар. Совет ҳукумати Яқин Шарқдаги — Совет чегараларига ёндош районлардаги воқеаларнинг боришини синчиклаб кузатиб турибди.

КАНАДА ҲАРБИЙ ҚИСМЛАРИ БАРДАН ЧИҚИБ КЕТДИ

ҚОҲИРА. (ТАСС). БМТнинг Ғози секторидаги ва Бирлашган Араб Республикаси территориясидаги фавқулодда ҳарбий кучлари составига кирган Канада ҳарбий қисмлари 29 майда БАР территориясидан чиқиб кетди.

Маълумки, Канада Араб мамлакатлари билан Исроил ўртасидаги ҳозирги жанжалда очиқдан очиқ Исроилнинг тарафини олганлиги муносабати билан БАР ҳукумати 800 кишидан иборат Канада батальонини БАР территориясидан 48 соат ичида чиқариб олиб кетилишини талаб қилган эди.

ДАВЛАТ ДЕПАРТАМЕНТИДАГИ КЕНГАШЛАР

ВАШИНГТОН. (ТАСС). Давлат департаменти биносида Яқин Шарқдаги аҳволга доир кенгашлар 29 майда тинмай бўлиб турди.

Эрталаб давлат секретари Раск, мудофаа министри Макнамара ва президентнинг миллий хавфсизлик масалалари бўйича махсус ёрдамчиси Уолтер Ростоу икки соат давомида ҳозирги танглиқда «ғарб тактикаси» плани устида иш олиб бордилар, деб хабар беради пойтахтда чиқадиган «Стар» газетаси, шундан кейин Раск ҳукуматдан араб мамлакатларига нисбатан «қаттиқ» йўл тутишни талаб қилаётган Америка қонунчилари группасининг раҳбари сенатор Жекоб Жавитсни қабул қилди.

Бироқ маҳаллий матбуот Вашингтон Исроил томонида якка ҳолда ҳаракат қилиш истиқболидан хавсираётганлигини яширмаётир. Давлат департаменти Араб мамлакатларига қарши бирлашган Англия-Америка фронти тузишга зўр бериб уринишни давом эттирмоқда. Жумладан Раск Англиянинг АҚШдаги элчиси билан бир ярим соат суҳбатлашди. «Вазият илгаригидек кескин бўлиб қолмоқда» деди мухбирларга элчи.

«Юнайтед стейтсньюс энд Уорлд рипорт» журналининг хабар беришича, Англия бош министри Вильсоннинг шу ҳафтада Вашингтонга қиладиган визити вақтида Америка раҳбарлари ундан «Сувайш канали шарқида хавфсизликни таъминлашга ёрдам кўрсатиш тўғрисидаги ваъдаларини» бажаришни талаб қиладилар.

«Вашингтон пост» газетасининг Оқ уйга яқин бўлган обзорчиси Уильям Уайт ёзадики, «Яқин Шарқ танглигининг ҳал этилиши илгари кўп марта бўлгани каби бу гал ҳам АҚШ ва Англиянинг маҳорати, қатъийлиги ва ҳарбий кучига боғлиқдир». Уайт таъкидлайдики, Вашингтон билан Лондон ўртасидаги «махсус муносабатлар» улар зиммасига Яқин Шарқда биргаликда ҳаракат қилиш вазифасини юклайди.

ОЧЛИК ВА ҚАШШОҚЛИК ИСКАНЖАСИДА

КАРАКАС. (ТАСС). Американинг Венесуэланинг Мене-Гранде районида (Сулия штати) жойлашган нефть компаниялари 2200 ишчини ишдан бўшатди, деди матбуот конференциясида Венусуэла миллат конгрессининг депутати А. Фрейтас. Мамлакатда жуда катта фойда олаётган компаниялар, деди А. Фрейтас, Венесуэла ҳукуматини қўрқитиш ва у билан ўзлари учун янада фойдали бўлган янги концессиялар тузиш мақсадида ишни тўхтатиб қўйдилар. Америка нефть компанияларининг бундай кирдикорлари натижасида аҳоли очлик ва қашшоқлик исканжасида қолди. Сўнгги ойда фақат Мене-Гранденинг ўзида 35 киши очликдан ўлди.

Мене-Гранде — Венесуэланинг энг йирик нефть районидир.

ДЎСТЛИК ВА ҲАМКОРЛИККА ОЛИБ БОРУВЧИ ЙЎЛ

Расмий визит билан Москвага келган Камбоджа Ташқи ишлар министри Нородом Фуриссара совет матбуоти ходимларига қуйидагича баёнот берди:

Мен совет Социалистик Республикалари иттифоқи ҳукуматининг таклифига биноан буюк ва гўзал мамлакатингиз— социализм ватанига келганлигимдан беҳад бахтиёрман.

Камбоджа мустақилликка эришгандан бери ўтган вақт давомида мамлакатларимиз ўртасида тинч-тотув яшаш принципига асосланган муносабатлар тинмай ривожланмоқда.

Совет ҳукумати Камбоджа халқига олий ҳимматлик билан ҳар томонлама мадад кўрсатиб келмоқдаки, бу эса, бизга қолоқликни тугатишга анча ёрдам бермоқда. Бу ёрдам жумладан территориал бутунлигимизни сақлаш мақсадида чегараларимиз мудофаасини мустаҳкамлаш имкониятини беради.

Америка империалистлари ва уларнинг малайлари Шарқи—Жанубий Осиёда, жумладан Камбоджа халқига қарши агрессив уруш олиб бораётган ҳозирги вақтда, Совет ҳукумати кўрсатган қудратли ёрдам биз учун жуда катта аҳамиятга эгадир. Камбоджа қироллик ҳукумати ва Камбоджа халқи номидан Совет Иттифоқи ҳукуматига ва халқига миннатдорчилик изҳор қиламан. (ТАСС).

СУД ЗАЛИДАН

ПИЁЛАФУРУШЛАР

Қўқонлик Замон Соаталиев Қибрай қишлоғига меҳмон бўлиб келган куниёқ Д. Ҳамдамов деган шахсни таниб қолди. У салом-алик ўрнига:

— Агар пиёла-чойнак керак бўлса буюрсинлар, сони, сифати — ҳамма-ҳаммасини айтсинлар, — деди. Бу сўзлардан Соаталиев ҳайрон қолди. Ҳамдамов Соаталиевни Қибрай хўжалик магазинига бошлаб борди.

— Танишинг, магазин мудири Тоштон Акмалов.

Ҳамдамов Қўқон шаҳридан келган Жўрабоевни ҳам Акмалов билан таништириб қўйди. Ана шундан кейин қўқонлик савдогарларнинг иши юришиб кетди. Акмалов Соаталиевга 36 тийинлик пиёлани 55 тийиндан, 60 тийинлик пиёлани 80 тийиндан, 1 сўмлик чойнакларни 2 сўмдан пуллади.

— Хафа бўлмайсиз, ошнам, сиз бу чойнак-пиёлаларни Қўқонда икки ҳисса пуллайсиз, —деди Акмалов меҳмоннинг кўнглини кўтариб.

Соаталиев қоп-қажоғини пиёла-чойнакка тўлдириб, тўппа-тўғри Қўқон бозорига келди. У пиёлаларни бир сўм ва 1 сўм 60 тийиндан, чойнакларни эса 3 сўм 50 тийин ва 4 сўмдан пуллади. Савдогарчиликдан тушган даромаддан қувонган Соаталиев Оржоникидзе районидаги Қибрай қишлоғига, Акмаловнинг ҳузурига тез-тез қадам ранжида қиладиган бўлиб қолди. Яқинда чайқовчилар қўлга тушди. Оржоникидзе район халқ суди савдогарларни қилмишига яраша жазолади.

Э. ЭШОНОВ.

ВЬЕТНАМ ХАЛҚИ БИЛАН БИРДАМЛИК

Монголияда АҚШ ва унинг Жанубий Вьетнамдаги малайлари қўшинларининг Вьетнамдаги демилитаризация қилинган зонага бостириб кирганлигига қарши, шунингдек Ханой ва Хайфондаги турар жой районларини ваҳшиёна бамбардимон қилаётганликларига қарши норозилик тўлқини тобора авж олмоқда. Пойафзал фабрикасида бўлиб ўтган митинг қатнашчилари Америка агрессорларини ва уларнинг Жанубий Вьетнамлик малайларини қаҳр-ғазаб билан қораловчи резолюция қабул қилдилар.

АҚШ Вьетнамда олиб бораётган уруш — бу мамлакатнинг ички ишларига аралашишдир, дейилади Япониянинг олий ўқув юртларида ишлаётган чет эллик олимлар АҚШ президенти Жонсонга юборган мактубда. АҚШ шимолни бомбардимон қилишни дарҳол тўхтатиши керак ва бу урушга чек қўйиш тўғрисида Шимолий Вьетнам ҳамда Жанубий Вьетнам миллий озодлик фронти билан музокаралар олиб бориши керак, дейилади мактубда.

Бизлар Америка империализмининг Вьетнамдаги ваҳшиёна агрессиясини кескин қоралаймиз, дейилади Араб мамлакатларида социализм проблемаларига бағишланган семинар қатнашчиларининг Вьетнам Демократик Республикасининг президенти Хо Ши Минга ва Жанубий Вьетнам миллий озодлик фронти Марказий Комитети президиумининг раиси Нгуен Тхога йўллаган мактубида. Мактубда ер юзидаги барча прогрессив кучларга мурожаат қилиниб, улар «тўла масъулият билан Вьетнам томонида бўлишга ва ўз озодлигига эришишда унга ёрдам беришга чақирилади.

(ТАСС).

Жанубий Вьетнам ватанпарварларининг муваффақиятлари

ХАНОЙ, 31 май. (ТАСС). Жанубий Вьетнам ватанпарварлари 1966 йил октябрь ойидан 1967 йил апрелгача ўтган давр ичида душманнинг 175 минг солдатини, шу жумладан Америка Қўшма Штатлари ва унинг шериклари мамлакатларининг солдат ва офицерларидан 85 минг кишини йўқ қилдилар. Душман шу давр ичида фақат солдат ва офицерлари жиҳатидангина эмас, балки ҳарбий техникаси жиҳатидан ҳам катта талафот берди. Ватанпарварлар душманнинг 1800 самолёти ва вертолётини уриб туширдилар, ёки шикастлантирдилар. Тўрт мингга яқин танк, бронемашиналар ва ҳарбий транспортнинг бошқа турларини, юзта ҳарбий катерни, 340 артиллерия тўпини сафдан чиқардилар, 270 та кўприкни портлатдилар. Жанубий Вьетнам озодлик армияси қўмондонлигининг ахборотида мазкур рақамлар келтирилди.

Ахборотда айтиладики, ўтган қишки—баҳорги даврда Американлик интервентларнинг дивизиялар ва ҳатто корпуслар қатнашган 63 та йирик ҳарбий операциясини барбод этдилар. Американинг «қишлоқларни тинчитиш» деб атаган программаси ҳам шарманда бўлди. Қўғирчоқ ҳукумат армиясининг 90 проценти ва Америка қўшинларининг бир қисми шу программани амалга ошириш учун юборилган эди.

КЎЗА СИНДИРГАН АЗИЗ

ПАМФЛЕТ

□ □

Акрополь қасрининг мармар устунларида ойнинг хира нури жилоланади. Бойқушларнинг бехосият чийиллаши эшитилади. Бадмаст фашист офицерлари Афина кўчаларини булғатиб, хозиргина ўтиб кетишди. Соқчининг наҳалли этиги асфальтга гурс-гурс урилади. Наҳотки, Эллада тупроғи—инсоният маданиятининг бешиги фашизмни ардоқлаётган бўлса?!

Бойқуш зўр бериб чинқиради, тим қора осмондан ой Акрополь харобаларига қараб маъюс термулади. Агар ойда тирик мавжудотлар бўлиб, Ердаги воқеаларни кузатаётган бўлса, фақат кўҳна Эллин маданияти харобаларини эмас, грек халқининг номуси ва виждони топталганлигини, жаҳон цивилизацияси лойини пишитиб берган мамлакат оёқ ости қилинганини кўрган бўларди.

Акрополь қасрининг куббасига фашистлар свастика тамғаси босилган олти метрли қора туғ тикиб қўйган эдилар. Улар Ер шари қутбларига ҳам фашист туморини тақмоқчи эдилар. Лекин инсоният қора вабонинг ўзига тавқи лаънат тамғасини босиб, газандаиинг бошини янчди. Фашизм қора тўфондек маданият маккасига бостириб кириб, яхшилик ва адолатни тупроққа булғашга, йўқ қилмоқчи бўлишга шайланганида Афина фуқаролари буюк бир мўъжизанинг шоҳиди бўлишди: Акрополдан иблис туғи улоқтириб ташланди! Гитлер Германияси босиб олган Грециянинг қоқ юрагига — Афинанинг Акрополь қасрига мамлакатнинг миллий байроғи тикилди.

Ўтган куни ана шу афсонавий қаҳрамонлик, инсониятга олов ҳадя этган Прометей жасоратига қиёс қилса арзигулик мардлик содир бўлганига 26 йил тўлди. Грек халқининг миллий қаҳрамони Манолис Глезос учинчи рейх туғини мукаддас юнон тупроғидан улоқтириб ташлаб, Греция миллий байроғини қадаганида мамлакат меҳнаткашларини курашга ундади, озодликка чорлади. Элладада Қаршилик кўрсатиш ҳаракати ҳам худди ана шу қутлуғ кундан бошланди. Бу воқеа 1941 йил 30 дан 31 майга ўтар кечаси содир бўлган эди.

Фашистлар оташин ватанпарвардан ўч олмоқчи бўлиб, Глезосни тўрт марта ўлимга ҳукм этадилар. Лекин Она Ер уни ўз паноҳига олади, вабонинг акашақ қўлидан қутқариб қолади.

Урушдан сўнггина Акрополь қаҳрамонининг номи жаҳонга маълум-у машҳур бўлиб кетди. Грецияда чиқадиган «Ризоспастис» газетаси бу қаҳрамонлик зулмат қўйнида нурдек порлади, деб ёзган эди.

«Оқ ит, қора ит — барибир ит». Фашизм ҳам, грек реакцияси ҳам ҳамиша эрк ва демократиянинг душмани бўлиб қолаверади. 1948 йилда Манолис Глезос яна хибсга олиниб, қамоққа ташланган эди. Энди уни Акрополдан фашист туғини олиб ташлаганликда ошкора айбладилар. Фалакнинг гардишини қаранг: кўза синдирган азиз, сув келтирган хор экан. Қаҳрамонга ҳайкал қўйиш ўрнига, уни ҳақорат қилишди. Давлат қораловчиси Глезос устидан ўтказилган суд процессида «айбдорнинг боши танасидан жудо қилинсин», деб талаб этди. «Озод» Грецияда Глезос беш марта суд қилиниб, икки марта ўлим жазосига ҳукм қилинди. Лекин ҳар гал дунёдаги ҳамма адолатпарвар одамлар жаллод қўлидан болтасини уриб туширдилар.

...Грецияда яна бойқуш чинқирмоқда. Реакция озодлик ва демократияга хуруж қилмоқда. Демократия туғилган шу қадимий тупроқда уни бўғизлашмоқда. Урушдан кейинги Европа тарихида биринчи марта АҚШ фатвоси билан давлат тўнтариши бўлди. Қарға қарғанинг кўзини чўқимайди. Тўнтариш бўлган куннинг эртасигаёқ АҚШ элчиси Тэлбот ҳарбий хунта фармонбардорларининг қўлини ўпди.

Юнон миллатининг гули, фахри, ифтихори, виждони, қуввати ва суянган тоғи бўлган минг-минглаб ватанпарварлар шу йили 21 апрелдаги тўнтаришда қамоққа олиниб, борса келмас, узоқ оролларга сургун қилинди. Манолис Глезос ва бошқа демократларнинг ҳаёти хавф остида қолди. Акрополь устида яна реакция ва фашизмнинг қора туғи кўланка солиб турибди. Ўзи хон, кўланкаси майдон хунта адолатга қарши қилич яланғочламоқда. Қаршилик кўрсатиш ҳаракатининг қаҳрамонларидан бири парламент депутати генерал Кацатос ўлдирилди. Афина, Солоники ва Грециянинг бошқа 8 та шаҳрида тузилган ҳарбий трибунал жамики ватанпарварлардан ўч олмоқчи.

Грециянинг ҳозирги реакцион ҳукмдорлари озодлик аскарларини Крит оролидаги ўрта асрда қурилган Изедин қалъасига ўхшаш қамоқларга юбормоқда. Лекин бутун Грецияни Изедин қамоқхонасига айлантириш мумкин эмас.

...Манолис Глезос Бирлашган демократик сўл партия — ЭДАнинг органи «Авги» газетаси орқали озодлик машъали ёққан грек халқининг содиқ фарзандидир. «Авги» демак «Тонг» демакдир. Бугунги Грецияда хам реакция зулмати қўйнида унинг байрақдор туғини улоқтириб ташлайдиган Глезос сингари ватанпарварлар минг-минглаб бор.

Цивилизация ватанида демократия тонгги албатта отади.

А. НАБИХУЖАЕВ,

А. АБДУҚОДИРОВ.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

(3-канал)

Ўзбек тилида: 17.55 — **Эшиттиришлар программаси**, 18.00 — **Телевизион янгиликлар**, 18.15 — **Орзу қанотида** (ўсмирлар учун).

Рус тилида: 18.55 — **Телевизион янгиликлар**, 19.10 — **Оперетта тарихидан. Иоганн Штраус. Бешинчи эшиттириш**, 20.10 — **Эшиттиришлар программаси.**

Ўзбек тилида: 20.15 — **Социалистик жамиятнинг ижтимоий социал ва маданий қиёфаси** (миллионлар университети), 20.30 — **Наманган — гуллар шаҳри** (телеочерк), 20.50 — **Концерт** (Наманган шаҳар маданият уйи ҳаваскорлари ижросида), 21.40 — **Севимли киноартистларимиз** (Аббос Бакиров ижодига бағишланган кино эшиттириш).

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

(5-канал)

Рус тилида: 17.55 — **Эшиттиришлар программаси**, 18.00 — **Химия**, 18.35 — **Физика** (олий ўқув юртларига кирувчилар учун ўқув эшиттиришлари программаси).

19.45 дан — **Москва кўрсатади.**

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

(9-канал)

17.00 — **Олмаота телестудияси кўрсатади.**

ТОШКЕНТ КУРСАТАДИ

Рус тилида: 19.30 — **Эшиттиришлар программаси**, 19.35 — **Степа тоға — милиционер** (болалар учун кинофильм), 19.55 — **Илмий-оммабоп фильмлар**, 20.25 — **Муз устида — украин балети**, 20.55 — **Десантчилар** (ҳужжатли фильм), 21.15 — **Людмила Зикина куйлайди**, 21.35 — **Мешчанлар** (МХАТ спектакли).

ТЕАТР

ҲАМЗА НОМЛИ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 2/VI да **Алишер Навоий**, 3/VI да **Алжонларим.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 2/VI да **Уғил уйлантириш**, 3/VI да **Махтумқули.**

КИНО

ҚИШКИ БИНОДА

Спартак — САНЪАТ САРОЙИ (кундуз ва кечқурун), «ЧАЙКА» (кеч соат 6, 9 да).

Уқ — «ЎЗБЕКИСТОН», «ВОСТОК» (кундуз ва кечқурун), «СПУТНИК» (жуфт соатларда).

Кундузги сеансга иккита билет — НАВОИЙ номли, «МОСКВА», «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун), «СПУТНИК» (тоқ соатларда), «МИР» (кундуз соат 2, 4, кеч 6 ва 8 да).

Бригададаги афсунгар — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

Уч бақалоқ — «МИР» (эрталаб 10, кундуз 12 ва кеч соат 10 да).

ГРАЖДАН АВИАЦИЯСИ УЗБЕКИСТОН БОШҚАРМАСИ.

ГРАЖДАН АВИАЦИЯСИНИНГ УЧУВЧИЛИК ВА ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТЛАРИГА

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Учувчилик билим юртларига 17 ёшдан 22 ёшгача, Совет Армиясидаги хизматни ўтаб келганлар 23 ёшгача, учувчиликдан тайёрлиги бўлган (аэроклубларни тамомлаганлар)лар 24 ёшгача, техника билим юртига эса 26 ёшгача, тўлиқ ўрта маълумотли, соғлиғи жиҳатдан учувчилик ва техника хизматига яроқли СССР гражданлари (эркаклар) қабул қилинади. Кирувчилар рус тилидан (ёзма, иншо), математикадан (ёзма ва оғзаки), кириш имтиҳонлари топширадилар.

Ўқиш муддати: учувчилик билим юртида — 2 йилу 10 ой, техника билим юртида — 2 йилу 9 ой, диспетчерлик бўлимида 2 йил.

Аризалар Ўзбекистон ССРнинг барча авиа бўлинмалари ва аэропортларида, шунингдек Граждан авиацияси бошқармаси (Тошкент шаҳар, аэропорт, ўқув-машғулот авиа бўлинмасида қабул қилинади.

Қабул комиссиялари Қоракалпоғистон АССР ва Хоразм областида яшовчилар учун Нукус аэропортида, Андижон ва Фарғона областида яшовчилар учун Қўқон аэропортида, Бухоро, Қашқадарё, Сурхондарё ва Самарқанд областларида яшовчилар учун Самарқанд аэропортида жойлашган.

Қабул имтиҳонлари — 1 июлдан 10 августгача.

Киришни истаганлар қабул комиссиясига қуйидаги ҳужжатларни топширадилар: билим юрти ва танланган мутахассислик кўрсатилган ариза, етуклик аттестати (асл нусхаси), таржимаи ҳол, сўнгги иш жойидан характеристика (практик иш стажига эга бўлганлар учун), учта фотосурат (бош кийимсиз 3x4) медицина справкаси (286-форма).

Қабул қилинганлар кийим, овқат, ёток билан ва умумий тартибда стипендия билан таъминланадилар.

Билим юртига киришдаги ҳамма чиқимлар кирувчиларнинг ўз ҳисобларидан бўлади.

Тошкент шаҳар, Гоголь кўчаси, 77-уй, кадрлар бўлимига телефон (В-3-47-97), шунингдек юқорида кўрсатилган аэропортларга мурожаат қилинсин.

ОБ-ҲАВО

Бугун Ўзбекистоннинг ҳамма районларида ҳаво ўзгариб туради. Айрим жойларда вақти-вақти билан ёмғир ёғади, момақалдироқ бўлиши кутилади. Ғарб томондан секундига 7-12 метр тезликда шамол эсади. Бу шамол тезлиги 15-17 метргача боради ва чанг-тўзон кўтарилади. 31-36 даража, жануб томонда 38 даражагача иссиқ бўлади.

Тошкентда ҳаво ўзгариб туради. Вақти-вақти билан ёмғир ёғади, момақалдироқ бўлиши кутилади, 34-36 даража иссиқ бўлади.

Редактор М. ҚОРИЕВ.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Орган Центрального Комитета Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР.

БИЗНИНГ АДРЕС ВА ТЕЛЕФОНЛАР: ТОШКЕНТ, «ПРАВДА ВОСТОКА» КЎЧАСИ № 26. Редактор — В36545, Редактор ўринбосарлари — В37914, В39323. Масъул секретарь — В34455, Масъул секретарь ўринбосарлари — В37283. Партия турмуши — В33469. Марксизм-ленинизм назариясини пропаганда қилиш, халқаро ҳаёт — В31216. Коммунистик тарбия — В31455. Саноат, капитал қурилиш ва транспорт — В34780. Совет қурилиши — В33258. Қишлоқ хўжалик—В37604. Адабиёт ва санъат — В32036 В37221. Фан, мактаб ва олий ўқув юртлари — В34451 Маҳаллий ахборот ва спорт—В32347, Оммавий ишлар ва хатлар—В38679, В33553, Иллюстрация—В34424, Стенографистка—В37343, Корректура — В37162. Эълонлар — В38142. Коммутатор — В30249, В30250, В30251, В30252, В30253, В30254, В30255, В30256, В30257, В30258.

№ А — 127. Узбекистон Компартияси Марказий Комитети Бирлашган нашриётининг босмахонаси, Тошкент шаҳри. Индекс 64543. Р. 01006.